

Naar een nieuwe balans

Een onderzoek naar beleidsvrijheid van provincies
in opdracht van Provinciale Staten Noord-Holland

Martijn Bolkestein

MEI 2025

Inhoud

• Inleiding	3
• Taakvelden	4
• Kwalitatieve score voor beleidsvrijheid	5–6
• Kwantitatieve score voor beleidsvrijheid	7
• Vergelijkbaarheid provincies	8
• Legenda	9
• Beleidsvrijheid per taakveld	10–59
• Overzicht beleidsvrijheid van taken	60–62
• Uitwerking geselecteerde taakvelden Noord-Holland	63–80
• Selectie uitgewerkte taakvelden	64
• Slides toelichting Zero Based Budgetting	81–87

Inleiding

Dit rapport biedt Provinciale Staten van Noord-Holland handvatten om keuzes te maken over de inkomsten en uitgaven en te komen tot een meerjarig sluitende begroting.

Wij kijken hiervoor naar de twee belangrijkste dimensies voor elk taakveld: de omvang en de beleidsvrijheid. Als wij aan de factor beleidsvrijheid een percentage toekennen, geeft het product van *omvang x beleidsvrijheid* een indicatie van het bedrag waarover kan worden besloten. Dit bedrag is uiteraard enkel indicatief. Het is niet zo dat deze uitgaven duidelijk zijn aan te wijzen.

Omvang

In dit rapport vermelden wij voor elk taakveld steeds de omvang van de inkomsten en uitgaven voor de provincie Noord-Holland volgens de begroting 2025. Wij vermelden zowel het absolute jaarlijkse bedrag als het bedrag per inwoner.

Beleidsvrijheid

De [Raad voor het Openbaar Bestuur](#) definieert beleidsvrijheid als *de mate waarin de uitkomsten van beleid tussen (overheden)*

mogen verschillen. Waar het, kort gezegd om gaat, is om vast te stellen in welke mate overheden in staat worden gesteld om eigen afwegingen te maken over de inzet van hun middelen en daarmee zelfstandig de uitkomsten van het beleid mogen en kunnen bepalen.

Meer beleidsvrijheid betekent meer keuzevrijheid om activiteiten op te pakken en dus ook meer mogelijkheden om meer of minder geld uit te geven.

Wij kijken in dit rapport naar de wettelijke beleidsvrijheid. Er bestaan echter andere redenen waarom de keuzevrijheid bij het maken van kosten wordt beperkt, althans op kortere termijn. Als deze kosten bijvoorbeeld bestaan uit rente en afschrijvingen op bezittingen dan heeft de provincie daarop op korte termijn weinig invloed. Gebouwen kunnen eventueel worden verkocht. Als de bezittingen bestaan uit bijvoorbeeld wegen of bruggen dan liggen deze kosten voor langere tijd vast. Ook als de provincie contracten aangaat, of subsidies of concessies verleent dan beperkt dat voor die periode de keuzevrijheid. In deze rapportage kijken wij daar niet naar.

Taakvelden

Omdat het eerste deel van dit rapport niet specifiek naar één provincie kijkt, zijn de inkomsten en uitgaven verdeeld volgens de 49 taakvelden van het Besluit Begroting en Verantwoording. Deze indeling wordt door de provincies gebruikt om elk jaar de inkomsten en uitgaven te rapporteren aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Deze indeling geeft de mogelijkheid om de inkomsten en uitgaven van de provincies met elkaar te vergelijken en op basis daarvan een kwantitatieve indicatie te krijgen voor de mate van beleidsvrijheid. De gedachte daarbij is dat als de inkomsten of uitgaven verschillen tussen de provincies dit duidt op meer keuzemogelijkheden.

In het tweede deel van dit rapport kijken wij voor een aantal geselecteerde taakvelden specifiek naar de uitgaven en keuzemogelijkheden in Noord-Holland.

Omschrijving

Van elk taakveld geven wij een korte omschrijving. Vervolgens vermelden wij concreet een aantal activiteiten die hieronder vallen.

Ook vermelden wij een aantal gerelateerde activiteiten die niet onder het taakveld vallen, waarbij wij, indien van toepassing, aangeven onder welk taakveld deze wel vallen.

Wetgeving

Wij vermelden welke wetten hierop van toepassing zijn waarin voor de provincie een taak is beschreven. In sommige gevallen betreft het hier convenanten waarin provincies zich voor een bepaalde tijd hebben verbonden. De overzichten zijn voorzien van hyperlinks naar de wetteksten.

Beleidsvrijheid

Voor elk taakveld beschrijven wij de beleidsvrijheid. Daaronder geven wij van de beleidsvrijheid een kwalitatieve en kwantitatieve score.

Kwalitatieve score voor beleidsvrijheid

In dit rapport onderscheiden wij drie aspecten van beleidsvrijheid. Op basis daarvan geven wij een totaalscore.

- **Taak:** als het rijk bepaalt dat een provincie een taak moet uitvoeren, dan is de beleidsvrijheid per definitie kleiner. De provincie kan dan nog wel vrijheid hebben op welke manier zij dat wil doen.
- **Doel:** als een taak is voorgeschreven of aanbevolen dan kan het rijk daarbij ook in meer of mindere mate met doelvoorschriften aangegeven wat de provincie daarvoor moet doen. Soms geeft het rijk daarbij alleen de dimensies aan hoe moet worden gemeten of het doel wordt bereikt.
- **Regelgeving:** bij haar uitvoering is de altijd provincie onderworpen aan de algemene wetgeving. Er kan ook specifieke wetgeving gelden die verder voorschrijft hoe de provincie haar bevoegdheden moet inzetten. Soms is het aan de provincie zelf om, door middel van verordeningen, die bevoegdheden uit te werken.

De totaalscore is een ongewogen gemiddelde van de scores voor taak, doel en regelgeving. Aan deze totaalscore hebben wij een percentage toegekend, dat een indicatie geeft van de mate van beleidsvrijheid. Ook als er geen beleidsvrijheid is, gaan wij er vanuit dat de kosten voor 5% beïnvloedbaar zijn, bijvoorbeeld door de taak minder of meer efficiënt uit te voeren.

Als wij de inkomsten of uitgaven van het taakveld vermenigvuldigen met dit percentage krijgen wij een ruwe indicatie van het bedrag waaruit de beleidsvrijheid voor de provincie bestaat.

De volgende pagina geeft een overzicht van de scores voor beleidsvrijheid en de daaraan toegekende percentages.

Kwalitatieve score voor beleidsvrijheid

taak ●○○○○ verplicht
 ●●●○○ aanbevolen
 ●●●●● optioneel
 ●●●●● eigen initiatief

doel ●○○○○ doelvoorschriften
 ●●○○○○ bandbreedte
 ●●●○○○ resultaatafspraken
 ●●●●○○ dimensionering
 ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●○○○○ voorgeschreven toepassing
 ●●○○○○ medebewind
 ●●●●○○ optionele inzet
 ●●●●● verordende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●○○○○ geen 5%
 ●●○○○○ beperkt 25%
 ●●●○○○ enige mate 50%
 ●●●●○○ grotendeels 75%
 ●●●●● geheel 100%

Kwantitatieve visualisatie van beleidsvrijheid

Als provincies beleidsvrijheid hebben bij hun (eigen) inkomsten en uitgaven dan valt te verwachten dat die inkomsten en uitgaven verschillen tussen de twaalf provincies. De mate waarin zij verschillen, vormt daarmee een indicatie voor de mate van beleidsvrijheid.

Wij hebben voor elk taakveld de inkomsten of uitgaven van alle provincies op een rij gezet. Hoewel het ook interessant kan zijn om de absolute hoogte van de inkomsten en uitgaven te vergelijken in een benchmark is dat hier niet het doel. Het gaat om de mate van spreiding. Hiervan wordt een visuele weergave gegeven.

Vergelijkbaarheid provincies

Omwille van de vergelijkbaarheid zijn de inkomsten en uitgaven van de provincies vergeleken per inwoner. Verder is voor sommige taakvelden een correctiefactor toegepast om de uitgaven vergelijkbaar te maken met Noord-Holland.

Deze normalisatie berekent wat de uitgaven per inwoner voor Noord-Holland zouden zijn als wordt gecorrigeerd voor deze maatstaven.

Uiteraard zijn er vele andere factoren denkbaar waarom de uitgaven tussen provincies verschillen terwijl de taken voor de inwoners op een vergelijkbaar niveau worden vervuld. Te denken valt aan de bodemgesteldheid bij de aanleg van wegen of de aanwezigheid van zware industrie. Het voert hier echter te ver om alle mogelijke maatstaven in kaart te brengen en hiervoor te corrigeren.

- De taakvelden *2.1 Landwegen*, *2.9 Verkeer en vervoer, overige baten en lasten*, *3.5 Kwaliteit grondwater*, en *4.1 Bodembescherming* zijn gecorrigeerd met als maatstaf het **oppervlakte van de provincie**.
- De taakvelden *2.2 Waterwegen*, en *3.1 Waterkeringen* zijn gecorrigeerd met als maatstaf de **oeverlengte**.
- Het taakveld *2.3 Openbaar vervoer* is gecorrigeerd met als maatstaf het aandeel van de inwoners dat buiten de **vervoersregio** woont.
- De taakvelden *3.2 Kwantiteit oppervlaktewater*, en *3.4 Kwaliteit oppervlaktewater* zijn gecorrigeerd met als maatstaf het **oppervlakte aan binnenwater**.
- De taakvelden *5.1 Natuurontwikkeling*, *5.2 Beheer natuurgebieden*, *5.3 Beheer flora en fauna*, en *5.9 Natuur, overige baten en lasten* zijn gecorrigeerd met als maatstaf het **oppervlakte van natuurgebieden**.
- Het taakveld *6.1 Agrarische aangelegenheden* is gecorrigeerd met als maatstaf het **oppervlakte van agrarische gebieden**.

Legenda

taakveld
nummer en naam

korte beschrijving

relevante
wetgeving

inkomsten of
uitgaven
Noord-Holland
begroting 2025

B

0.1 UITKERING PROVINCIEFONDS

Inkomsten uit de vrij besteedbare bijdrage die de provincie ontvangt van het rijk.

Hieronder valt

- + De Algemene uitkering
- + Decentralisatie-uitkeringen

Hieronder valt niet

- Specifieke uitkeringen (SPUKs)
(deze zijn te zien bij de specifieke taakvelden waarvoor zij zijn bedoeld)

Wetgeving

- [Besluit financiële verhouding 2001](#)

Alle inkomsten uit het Provinciefonds zijn vrij besteedbaar. De uitkering bestaat uit een Algemene uitkering en een Decentralisatie-uitkering.

De Algemene uitkering wordt berekend aan de hand van maatstaven, waaronder:

- Het aantal inwoners. De uitkering stijgt daarbij niet proportioneel mee.
- De opcenten motorrijtuigenbelasting die de provincie zelf heft. Dit leidt tot een korting.
- Het aantal inwoners in dunbevolkte, landelijke gebieden.
- Het aantal inwoners dat woont in de vervoersregio. Die wordt rechtstreeks gefinancierd door het rijk en daarom wordt tegelijk de provincie gekort.
- Het aandeel binnenwater in het oppervlakte en de totale oeverlengte.

Naast deze Algemene uitkering krijgen provincies een Decentralisatie-uitkering ter bekostiging van specifieke taken, zoals het uitvoeren van landelijke programma's. Deze uitkeringen volgen niet de systematiek van maatstaven, maar zijn afzonderlijk vastgestelde bedragen. Ook voor de Decentralisatie-uitkering geldt echter dat deze vrij besteedbaar is.

Specifieke Uitkeringen (SPUKs) mogen alleen worden besteed aan de taak waarvoor zij zijn bedoeld. Zij vormen geen deel van het Provinciefonds. In de begroting worden zij opgenomen als een correctie op de uitgaven.

€ 0 ————— € 450

taak ●●●●● eigen initiatief

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● geheel 100%

€ 295 miljoen
per jaar

€ 99
per inwoner

beschrijving
beleidsvrijheid

kwantitatieve
weergave
beleidsvrijheid

■ Noord-Holland
■ Zuid-Holland
■ overige provincies
■ gemiddeld

kwalitatieve score
beleidsvrijheid

Deel I

Beleidsvrijheid per taakveld

0.1 UITKERING PROVINCIEFONDS

Inkomsten uit de vrij besteedbare bijdrage die de provincie ontvangt van het rijk.

Hieronder valt

- + De Algemene uitkering
- + Decentralisatie-uitkeringen

Hieronder valt niet

- Specifieke uitkeringen (SPUKs)
(deze zijn te zien bij de specifieke taakvelden waarvoor zij zijn bedoeld)

Wetgeving

- [Besluit financiële verhouding 2001](#)

Alle inkomsten uit het Provinciefonds zijn vrij besteedbaar. De uitkering bestaat uit een Algemene uitkering en een Decentralisatie-uitkering.

De Algemene uitkering wordt berekend aan de hand van maatstaven, waaronder:

- Het aantal inwoners. De uitkering stijgt daarbij niet proportioneel mee.
- De opcenten motorrijtuigenbelasting die de provincie zelf heft. Dit leidt tot een korting.
- Het aantal inwoners in dunbevolkte, landelijke gebieden.
- Het aantal inwoners dat woont in de vervoersregio. Die wordt rechtstreeks gefinancierd door het rijk en daarom wordt tegelijk de provincie gekort.
- Het aandeel binnenwater in het oppervlakte en de totale oeverlengte.

Naast deze Algemene uitkering krijgen provincies een Decentralisatie-uitkering ter bekostiging van specifieke taken, zoals het uitvoeren van landelijke programma's. Deze uitkeringen volgen niet de systematiek van maatstaven, maar zijn afzonderlijk vastgestelde bedragen. Ook voor de Decentralisatie-uitkering geldt echter dat deze vrij besteedbaar is.

Specifieke Uitkeringen (SPUKs) mogen alleen worden besteed aan de taak waarvoor zij zijn bedoeld. Zij vormen geen deel van het Provinciefonds. In de begroting worden zij opgenomen als een correctie op de uitgaven.

€ 295 miljoen
per jaar

€ 99
per inwoner

€ 0 ————— € 450

taak ●●●●● eigen initiatief

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● geheel 100%

0.2 OPBRENGST PROVINCIALE BELASTINGEN

Inkomsten uit belastingen die de provincie mag heffen volgens de Provinciewet.

Hieronder valt

- + Motorrijtuigenbelasting
- + Precario
- + Rechten zoals leges
- + Invordering, bezwaar en beroep

Hieronder valt niet

- Leges met specifieke wetgeving

Wetgeving

- [Provinciewet](#)

De soorten belasting die provincies mogen heffen, staan limitatief opgesomd in de Provinciewet. Provincies mogen dus niet zelf nieuwe belastingen introduceren. De hoogte van de belastingen mogen provincies geheel zelf bepalen. Zij mogen er ook voor kiezen de belastingen niet te heffen. In praktijk is het echter moeilijk denkbaar dat provincies bijvoorbeeld geen motorrijtuigenbelasting zouden heffen.

Bij het vaststellen van de hoogte van leges, bijvoorbeeld voor vergunningsaanvragen, geldt een beperking. Deze mogen hoogstens kostendekkend zijn. De provincie mag hierop dus geen winst maken.

Voor de motorrijtuigenbelasting geldt bovendien deze leidt tot een korting op de algemene uitkering uit het Provinciefonds. De hoogte van de motorrijtuigenbelasting is namelijk een maatstaf met een negatieve factor bij de berekening hiervan.

Aan de heffing van provinciale belastingen zijn dus enkele beperkingen verbonden. De opbrengsten zijn echter volledig vrij besteedbaar.

€ 295 miljoen

per jaar

€ 99

per inwoner

€ 0 ————— € 150

taak ●●●●● eigen initiatief

doel ●●●●● bandbreedte

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● grotendeels

75%

0.3 GELDLENINGEN EN UITZETTINGEN

Inkomsten uit banktegoeden, verstrekte leningen en beleggingen.

Hieronder valt

- + Ontvangen rente
- + Kosten van derivaten
- + (Dis)agio van leningen
- + Kosten van bewaargeving

Hieronder valt niet

- Verstrekte leningen en garanties
- Inkomsten uit deelnemingen met een publieke functie (0.4)

Wetgeving

- [Wet financiering decentrale overheden](#)
- [Regeling uitzetting en derivaten decentrale overheden \(Ruddo\)](#)
- [Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden \(Ufdo\)](#)
- [Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden \(Blido\)](#)
- [Regeling schatkistbankieren](#)

€ -7 miljoen
per jaar

€ -2
per inwoner

De provincie kan inkomsten (maar ook verliezen) genereren door financiële middelen aan te houden of te investeren. Deze inkomsten kan de provincie geheel vrij besteden.

Wel is de provincie gehouden aan een aantal beperkende voorwaarden bij het investeren en uitlenen van gelden. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in diverse wetten en regelingen, met als voornaamste doel de kredietwaardigheid van de provincies te waarborgen.

De belangrijkste beperkingen zijn:

- Niet speculeren.
- Geen handel in vorderingen met uitzondering van obligaties.
- Geen 'near-banking': goedkoop lenen met als enige doel dit geld weer uit te lenen met een hoger rendement of het te beleggen.

0.4 DEELNEMINGEN

Inkomsten uit dividend van deelnemingen.

Hieronder valt

- + Aandelen en daaraan verbonden dividenden
- + Baten en lasten van van elektriciteits-, gas- en drinkwatervoorzieningen

Er kunnen uiteenlopende redenen zijn waarom de provincie aandelen aanhoudt in private bedrijven. Dat kan als minder- of meerderheidsaandeelhouder of zelfs als enige aandeelhouder.

Vaak dient het bedrijf waarin de provincie aandelen heeft een publieke functie, zoals een elektriciteits-, gas- of drinkwaterbedrijf. Dan kan het ook zijn dat dit bedrijf verlies lijdt en een beroep doet op de provincie als aandeelhouder om dit aan te zuiveren.

Bij de besteding van de inkomsten uit deelnemingen heeft de provincie alle vrijheid.

€ 8 miljoen
per jaar

€ 3
per inwoner

€ 0 ————— € 50

taak ●●●●● eigen initiatief

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● geheel 100%

0.5 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN, OVERIGE BATEN EN LASTEN

Inkomsten uit overige, begrotingstechnische baten of lasten.

Dit taakveld bevat de begroting voor sommige eenmalige baten en lasten. Het Besluit Begroting en Verantwoording beschrijft welke posten hieronder kunnen vallen.

Hieronder valt

- + Stelposten voor loon- en prijsontwikkelingen in de begroting
- + Een post voor incidentele, niet voorziene uitgaven in de begroting
- + Geschatte lasten voor nieuw beleid dat nog niet specifiek is gekoppeld aan een taakveld

Hieronder valt niet

- De realisatie van niet voorziene baten of lasten. Dit gebeurt op de betreffende taakvelden.

Wetgeving

- [Besluit Begroting en Verantwoording](#)

€ -11 miljoen

per jaar

€ -4

per inwoner

0.6 OVERHEAD

Sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Dit wordt beschouwd als een correctie op de inkomsten.

Hieronder valt

- + Financiën
- + Personeel en organisatie
- + Inkoop
- + Juridische zaken
- + Bestuurszaken en –ondersteuning
- + Niet-afdelingsspecifieke informatisering
- + Facilitaire zaken en huisvesting
- + Documentaire informatievoorziening
- + Managementondersteuning primaire proces

Hieronder valt niet

- Griffie (1.1)
- Afdelingsspecifieke informatisering en automatisering

Wetgeving

- [Besluit Begroting en Verantwoording](#)

€ -92 miljoen
per jaar

€ -31
per inwoner

Overheadkosten worden gemaakt ter ondersteuning van de primaire activiteiten van de provincie. De keuze voor deze ondersteuning is op zich geen politieke beslissing, maar volgt uit de beslissingen over de primaire activiteiten die hiermee worden ondersteund.

De vraag of de overheadtaken doelmatig worden uitgevoerd, is in principe geen beleidskeuze, maar een aansturingsvraagstuk. Er is daarom beperkte beleidsvrijheid.

0.7 VENNOOTSCHAPSBELASTING

*Winstbelasting over commerciële activiteiten.
Dit is een correctie op de inkomsten.*

Hieronder valt

- + Te betalen of terug te vorderen vennootschapsbelasting

Wetgeving

- [Wet op de vennootschapsbelasting](#)

Als de provincie winst maakt op commerciële activiteiten dan is zij daarover, net als bedrijven, vennootschapsbelasting verschuldigd.

De provincie heeft veel beleidsvrijheid bij het bepalen om commerciële activiteiten te ondernemen. Over de afdracht van de dan te betalen winstbelasting heeft de provincie geen beleidsvrijheid.

€ 15 duizend

per jaar

€ 0,01

per inwoner

€ -0,12 ————— € 0,01

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● voorgeschreven toepassing

beleidsvrijheid ●●●●● beperkt

25%

0.8 MUTATIES RESERVES

Boekhoudkundige beslissing om een positief resultaat ten gunste van bestemmingsreserves te boeken in plaats van ten gunste van de algemene reserve (-) of om een negatief resultaat ten laste van bestemmingsreserves te boeken in plaats van ten laste van de algemene reserve (+).

Hieronder valt

+ Reserves

Hieronder valt niet

- Voorzieningen

Wetgeving

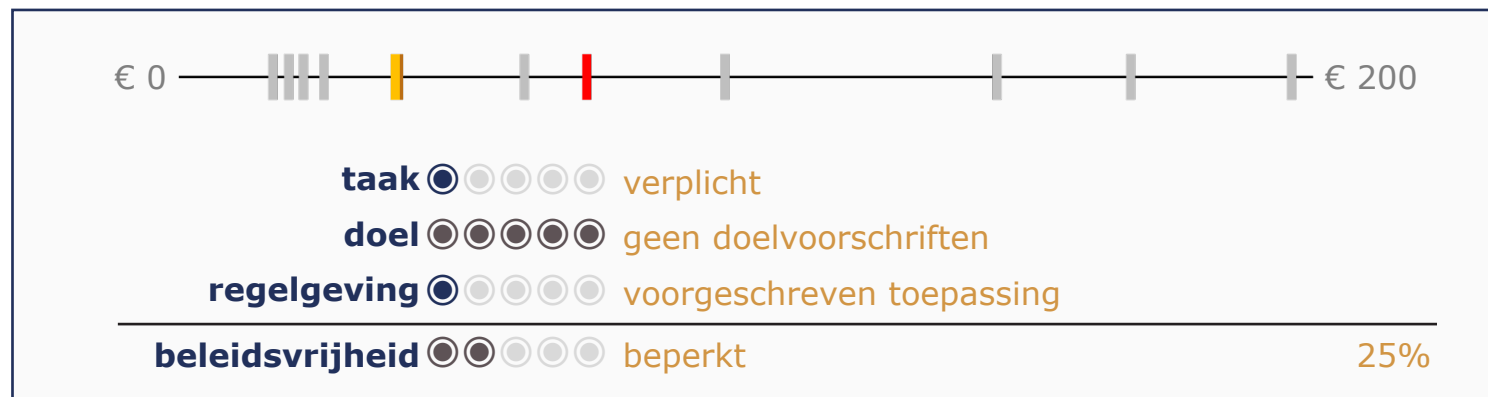
- [Besluit Begroting en Verantwoording](#)

Provinciale Staten beslist over de bestemming van winst of verlies in de jaarrekening en de onderverdeling van de reserves. Reserves worden gevormd om toekomstige verliezen op te vangen.

Een positief bedrag betekent hier dat wordt ingeteerd op deze bestemmingsreserves.

Hoewel de provincie naar eigen inzicht reserves mag vormen, mits die voldoen aan de regels uit het Besluit Begroting en Verantwoording, betreft dit enkel de boekhoudkundige verantwoording hiervan. Daarmee wordt niet besloten tot het doen van uitgaven.

€ 114 miljoen per jaar	€ 38 per inwoner
----------------------------------	----------------------------

0.9 RESULTAAT

De winst (+) of verlies (-) over het jaar.

Wetgeving

- [Besluit Begroting en Verantwoording](#)

Deze post is de resultante van alle andere taakvelden tezamen. Het betreft een boekhoudkundige verantwoording die wordt opgesteld op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording.

De provincie heeft hierbij beperkte vrijheid, maar kan wel besluiten winst of verlies ten gunste of laste van bestemmingsreserves te brengen in plaats van ten gunste of laste van de algemene reserve.

€ -14 miljoen

per jaar

€ -5

per inwoner

€ -50 ————— € 0

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● voorgeschreven toepassing

beleidsvrijheid ●●●●● beperkt

25%

1.1 PROVINCIALE STATEN

Het algemeen bestuur van de provincie.

Hieronder valt

- + Provinciale Staten
- + Griffie
- + Rekenkamer
- + Accountant

Wetgeving

- [Provinciewet](#)

De taken van Provinciale Staten en ook het aantal Statenleden en hun salarissen zijn voorgeschreven in onder meer de Provinciewet. Op dit punt is dus geen beleidsvrijheid.

Wel heeft Provinciale Staten de bevoegdheid zelf het reglement van orde en vergaderschema vast te leggen. Ook is er vrijheid bij het instellen van onderzoeken en enige vrijheid bij het bepalen van onkostenvergoedingen.

€ 5 miljoen
per jaar

€ 2
per inwoner

€ 0 ————— € 20

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● bandbreedte

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● enige mate 50%

1.2 GEDEPUTEERDE STATEN

Het dagelijks bestuur van de provincie.

Hieronder valt

- + Gedeputeerde Staten
- + De Commissaris van de Koning

Wetgeving

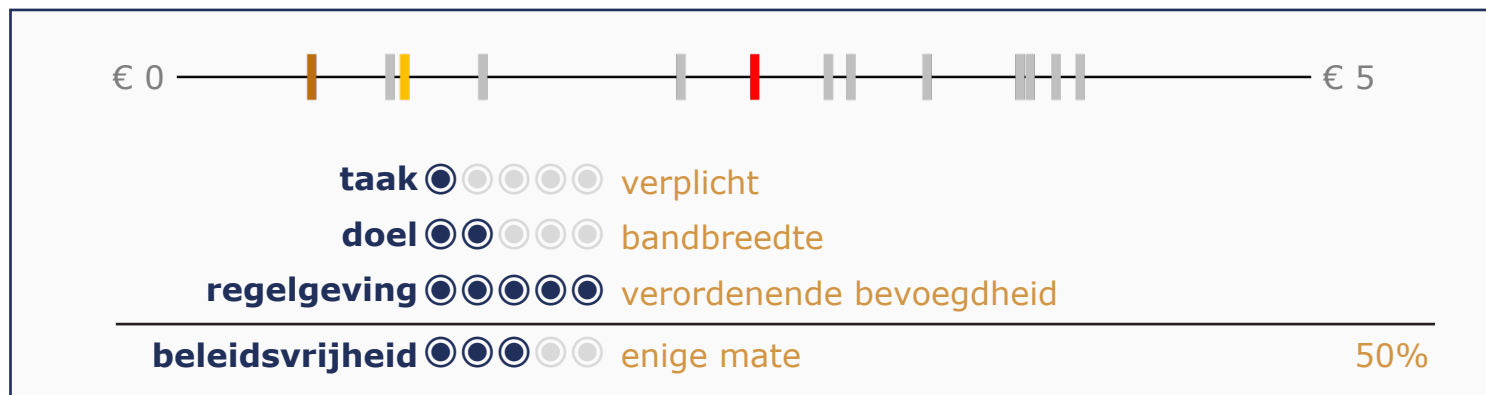
- [Provinciewet](#)

De taken van Gedeputeerde Staten en hun salarissen zijn voorgeschreven in onder meer de Provinciewet. Op dit punt is dus geen beleidsvrijheid.

Er is enige vrijheid bij het instellen van onkostenvergoedingen.

€ 3 miljoen
per jaar

€ 1
per inwoner

1.3 KABINETSZAKEN

Ondersteuning van de Commissaris van de Koning.

Hieronder valt

- + Ondersteuning bij werkzaamheden voor de provincie

Hieronder valt niet

- Kosten voor de Commissaris van de Koning zelf
- Ondersteuning bij werkzaamheden voor de openbare orde (1.6)

Wetgeving

- [Provinciewet](#)

De taken van de Commissaris van de Koning zijn voorgeschreven in onder meer de Provinciewet. Ook bij het inrichten van zijn ondersteuning is daarmee weinig beleidsvrijheid.

€ 3 miljoen per jaar	€ 0,87 per inwoner
--------------------------------	------------------------------

1.4 BESTUURLIJKE ORGANISATIE

De (her)indeling van het bestuur binnen of van de provincie.

Hieronder valt

- + Gemeenschappelijke regelingen
- + Andere samenwerkingsverbanden
- + Gemeentelijke herindelingen
- + Wijzigingen in de provinciegrenzen
- + Vernieuwing bestuurlijke organisatie
- + Nieuwe bestuursvormen

Hieronder valt niet

- Interprovinciaal overleg (1.9)

Wetgeving

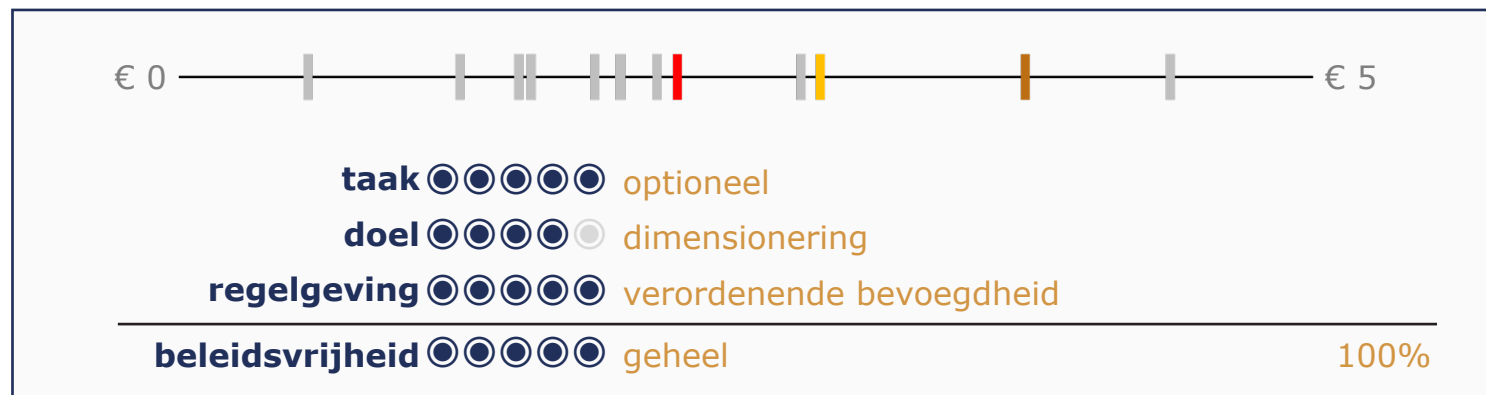
- [Wet Arhi](#)
- [Beleidskader gemeentelijke herindeling](#)
- [Wet gemeenschappelijke regelingen](#)

De provincie heeft veel vrijheid bij het zelf aangaan en bij het begeleiden van gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingsverbanden. Ook bij het begeleiden of voorbereiden van gemeentelijke of provinciale herindeling heeft de provincie veel vrijheid.

De daadwerkelijke gemeentelijke of provinciale herindeling gebeurt bij wet en is aan het parlement.

€ 8 miljoen
per jaar

€ 3
per inwoner

1.5 INTERBESTUURLIJK TOEZICHT OP DE REGIO

Toezicht op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Hieronder valt

- + Provinciale taken voortvloeiend uit onderstaande wetgeving.

Hieronder valt niet

- Interprovinciaal overleg (1.9)
- Ander niet-financieel toezicht (1.9)

Wetgeving

- [Gemeentewet](#)
- [Provinciewet](#)
- [Wet gemeenschappelijke regelingen](#)
- [Financiële-verhoudingswet](#)
- [Wet Financiering Decentrale Overheden \(FIDO\)](#)
- [Besluit Begroting en Verantwoording](#)

€ 32 duizend

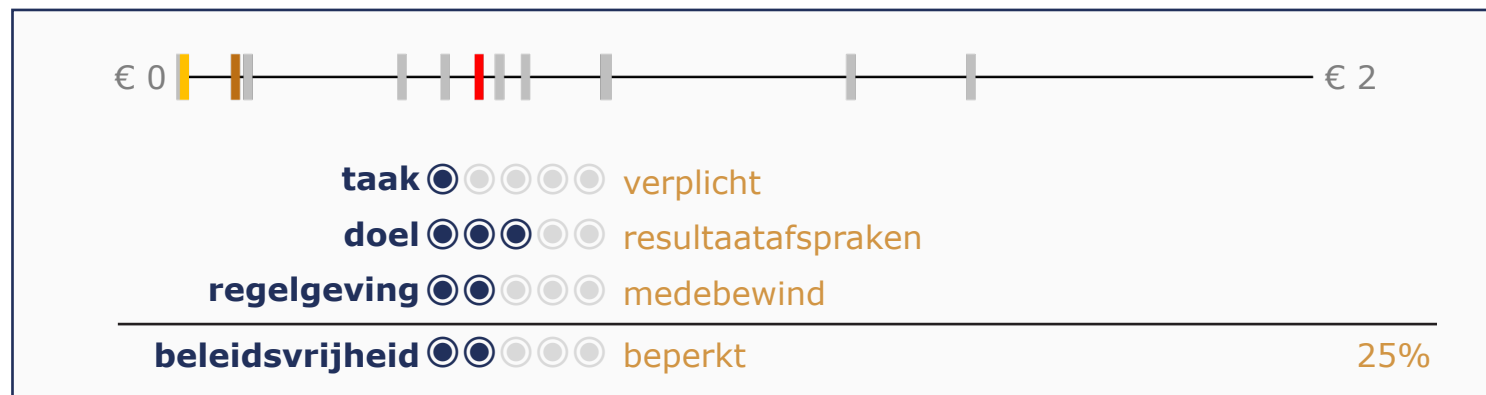
per jaar

€ 0,01

per inwoner

Gemeenten hebben te maken met één toezichthouder per beleidsdomein. De provincie is de toezichthouder voor ruimtelijke ordening, bouwen, milieu, huisvesting, monumenten, archieven (overheidsinformatie) en constructieve veiligheid van bouwwerken. Het rijk is toezichthouder voor de gemeenten op die terreinen, waar provincies geen taak en expertise hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor onderwijswetten en sociale zaken.

Het interbestuurlijk toezicht is alleen gericht op de uitvoering van deze wettelijke medebewindstaken. Het is niet bedoeld om de kwaliteit van de taakuitvoering te verbeteren. Ingrijpen kan alleen als gemeenten de wettelijk vastgelegde medebewindstaken niet juist uitvoeren. Dat betekent dat de provincie beperkte beleidsvrijheid heeft.

1.6 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Rampenbestrijding en adviezen over de handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Hieronder valt

- + Rampenbestrijding
- + Niet-militaire verdediging in geval van oorlog
- + Advies over openbare orde en veiligheid
- + Reddingsbrigaden

Hieronder valt niet

- Handhaving
- Milieubeheer (4.6)
- Flora en Fauna (5.3)

Wetgeving

- [Alcoholwet](#)
- [Wet vervoer gevaarlijke stoffen](#)
- [Wet veiligheidsregio's](#)

€ 1 miljoen
per jaar

€ 0,45
per inwoner

De provincie kan desgevraagd gemeenten en veiligheidsregio's adviseren over vragen over het handhaven van de openbare orde en veiligheid. Bij de openbare orde kan het bijvoorbeeld gaan om horeca en alcoholgebruik. Deze adviezen zijn op verzoek van de gemeenten en de veiligheidsregio's. De provincie heeft veel beleidsvrijheid bij het beantwoorden aan deze adviesverzoeken.

Bij de veiligheid valt te denken aan het vervoer van gevaarlijke stoffen. Daarbij heeft de provincie wel een wettelijke taak.

1.9 BESTUUR, OVERIGE BATEN EN LASTEN

Overige wettelijke taken die tot het algemeen bestuur worden gerekend.

Hieronder valt

- + Archiefinspectie
- + Afhandelen van klachten, bezwaar en beroep
- + Interprovinciaal overleg
- + Wachtgeld en pensioen van voormalig personeel
- + Apparaatskosten voor derde partijen
- + Het beheer van eigendommen

Hieronder valt niet

- Wachtgeld en pensioen van gedeputeerden (1.2)
- Diensten aan derden

Wetgeving

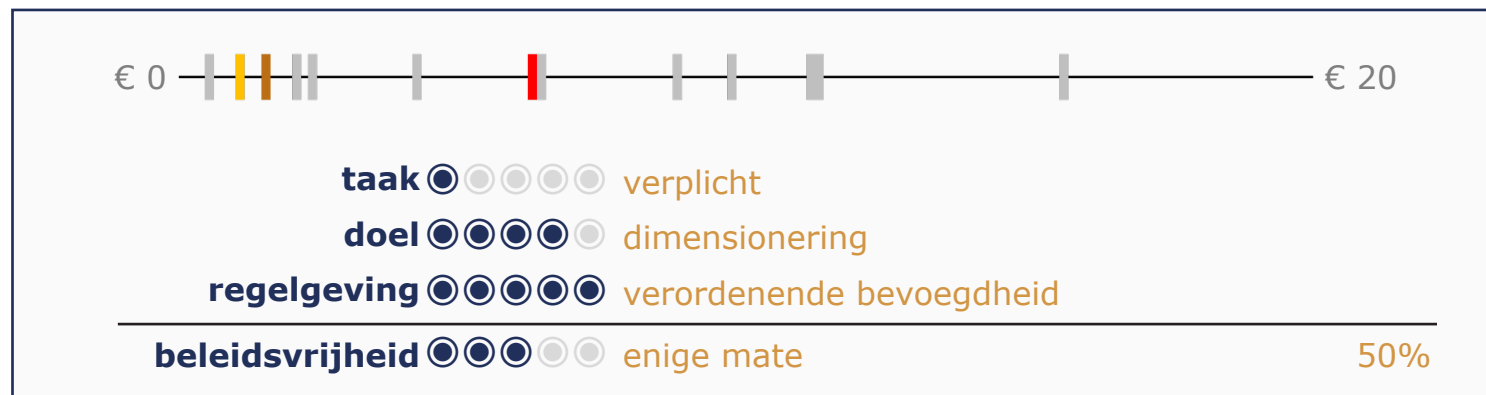
- [Archiefwet](#)
- [Provinciewet](#)

€ 3 miljoen
per jaar

€ 1
per inwoner

Hoewel de Provincie verplicht is deze taken uit te voeren, zijn daarbij weinig criteria opgelegd. Een uitzondering is de Archiefwet, die de Provincie tot taak stelt op een effectieve manier een archief bij te houden.

Per saldo heeft de Provincie enige mate van beleidsvrijheid.

2.1 LANDWEGEN

Aanleg, beheer en onderhoud van wegen en het doen van verkeersonderzoek.

Hieronder valt

- + Wegen op het land, bermen en beplanting
- + Bruggen, tunnels
- + Parkeerplaatsen en parkeerstroken
- + Fietspaden en stoepen
- + Wegmarkering, straatverlichting, borden
- + Geluidsschermen bij provinciewegen
- + Vergunningverlening
- + Informatievoorziening

Hieronder valt niet

- Gemeentelijke en rijkswegen
- Waterwegen (2.2)
- Geluidsschermen bij overige wegen (4.3)
- Picknickplaatsen en recreatieve fietspaden (6.4)

Wetgeving

- [Wegenwet](#)
- [Omgevingswet](#)

€ 152 miljoen

per jaar

€ 51

per inwoner

Aanleg, beheer en onderhoud van wegen is van oudsher een belangrijke taak voor de provincie. Deze taak is historisch nauw verbonden aan de belangrijkste bron van eigen inkomsten voor provincies, de motorrijtuigenbelasting.

Hoewel dit dus een verplichte taak is, heeft de provincie veel vrijheid bij het bepalen hoe ruim deze in te vullen. Het gaat dan om keuzes over waar (provinciale) wegen, fietspaden, stoepen en dergelijke worden aangelegd en hoe ruim deze worden ingericht. Daarbij is de provincie wel gehouden aan strikte regelgeving. Deze is er met name vanwege de verkeersveiligheid en volksgezondheid. Ook is de provincie verplicht te zorgen voor goede doorstroming. De provincie is verplicht haar wegen berijdbaar te houden en de bereikbaarheid te waarborgen. Als wegbeheerder moet de provincie zorgen dat 'de binnen haar gebied liggende wegen in goede staat verkeren'.

Per saldo heeft de provincie hierdoor beperkte beleidsvrijheid. Deze vrijheid is er bovendien vooral bij de aanleg van nieuwe wegen. Bij het beheer en onderhoud van bestaande wegen is de beleidsvrijheid kleiner. Ook moet worden bedacht dat een groot deel van de lasten bestaat uit afschrijving en rente voor de aanleg van en het grootonderhoud aan bestaande wegen. De belangrijkste beleidsvrijheid is er dan ook bij het besluit tot aanleg.

2.2 WATERWEGEN

Aanleg, beheer en onderhoud van waterwegen.

Hieronder valt

- + Baggeren van vaarwegen
- + Oeveronderhoud
- + Aanleg en vervanging van kunstwerken bij vaarwegen
- + Bediening van bruggen en sluizen
- + Nautisch toezicht
- + Informatievoorziening vaarweggebruikers

Hieronder valt niet

- Waterkeringen (3.1)
- Kwantiteit (3.2) en kwaliteit (3.4) oppervlaktewater
- Bijdragen aan havenschappen (6.9)

Wetgeving

- [Waterwet](#)
- [Scheepvaartverkeerswet](#)

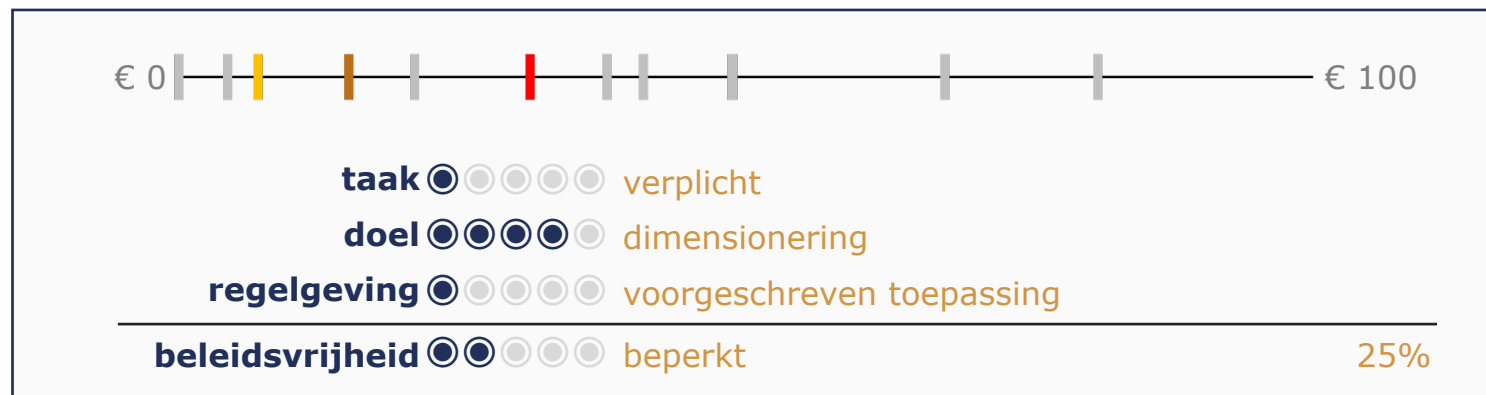
€ 21 miljoen
per jaar

€ 7
per inwoner

Net als bij landwegen is de belangrijkste beleidsvrijheid bij het besluit tot aanleg van waterwegen.

De Waterwet schrijft voor dat voor waterwegen een beheerplan moet worden opgesteld en schrijft voor welke onderwerpen daarin aan de orde dienen te komen. Bij het vaarwegbeheer gaat het om instandhouding van de natte infrastructuur waarover scheepvaartverkeer moet kunnen plaatsvinden, alsmede om aanleg en verbetering van werken die deel uitmaken van die infrastructuur. In de praktijk wordt dit wel omschreven als 'het instandhouden van de bak'.

Het nautisch beheer is gericht op het bevorderen van een veilige en doelmatige afwikkeling van het scheepvaartverkeer, onder andere door regulering en handhaving. Het nautisch beheer is min of meer uitputtend geregeld in de zogenaamde hogere regelgeving: de Scheepvaartverkeerswet en de daaruit vloeiende regelingen, waardoor er weinig ruimte is om aanvullende regels te stellen in een provinciale verordening. De provincie kan vooral bepalen in welke mate deze taak in te vullen.

2.3 OPENBAAR VERVOER

Het openbaar vervoer buiten de vervoersregio.

Hieronder valt

- + Luchtvaart, tram, metro en busvervoer
- + Treindiensten die zijn gedelegeerd door het ministerie
- + Busstations
- + Spoor- en tramwegen
- + Boot- en veerdiensten
- + Reizigersinformatie

Hieronder valt niet

- Openbaar vervoer binnen de vervoersregio
- Trein (tenzij gedelegeerd)
- Sportvliegvelden (6.9)

Wetgeving

- [Wet personenvervoer](#)

€ 71 miljoen
per jaar

€ 24
per inwoner

In principe zijn alleen provincies en vervoersregio's bevoegd concessies te verlenen voor openbaar vervoer. Zonder zo'n concessie is het niet toegestaan openbaar vervoer aan te bieden. De provincie heeft daarmee dus een verplichte taak.

Voor twee provincies, Noord-Holland en Zuid-Holland, wordt deze taak in een deel van de provincie vervuld door een vervoersregio. Deze vervoersregio krijgt hiervoor rechtstreeks geld van het rijk. Tegelijk worden deze provincies gekort op hun bijdrage uit het Provinciefonds.

Concessies voor treinvervoer worden verleend door het ministerie, hoewel in sommige gevallen de minister deze taak heeft gedelegeerd aan provincies.

Hoewel de provincie hiermee een verplichte taak heeft, geldt net als bij de aanleg, het beheer en onderhoud van wegen en waterwegen dat de provincie veel vrijheid heeft bij het bepalen waar openbaar vervoer via een concessie aan te bieden en in welke vorm.

Daarmee heeft de provincie per saldo een beperkte beleidsvrijheid. Hierbij moet worden bedacht dat concessies vaak voor langere tijd worden verleend. Alleen op dat moment kan de provincie van deze vrijheid gebruik maken. De provincie kan vooral bepalen in welke mate deze taak in te vullen.

€ 0 ————— € 110

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● dimensionering

regelgeving ●●●●● medebewind

beleidsvrijheid ●●●●● beperkt

25%

2.9 VERKEER EN VERVOER, OVERIGE BATEN EN LASTEN

Overleg, planning en onderzoek naar verkeer en vervoer.

Hieronder valt

- + Overleg over veiligheid en planning
- + Algemene beïnvloeding van verkeersgedrag
- + Algemeen onderzoek

Wetgeving

- [Provinciewet](#)

Dit betreft de algemene taak om te zorgen voor verkeersveiligheid en verkeers- en vervoersplanning voor zover dit niet al valt onder 2.1 Landwegen, 2.2 Waterwegen of 2.3 Openbaar vervoer. Hoewel dit dus een algemene, verplichte taak is voor provincies is er veel vrijheid bij het bepalen hoe ruim deze in te vullen.

Omdat op verkeer en vervoer veel regelgeving van toepassing is, is de uiteindelijke beleidsvrijheid beperkt. De provincie kan vooral bepalen in welke mate deze taak in te vullen.

€ 4 miljoen
per jaar

€ 1
per inwoner

€ 0 ———— € 40

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● voorgeschreven toepassing

beleidsvrijheid ●●●●● beperkt

25%

3.1 WATERKERINGEN

Taken die de provincie heeft voor het instandhouden van dijken, oevers en andere waterkeringen.

Hieronder valt

- + Regionale waterkeringen

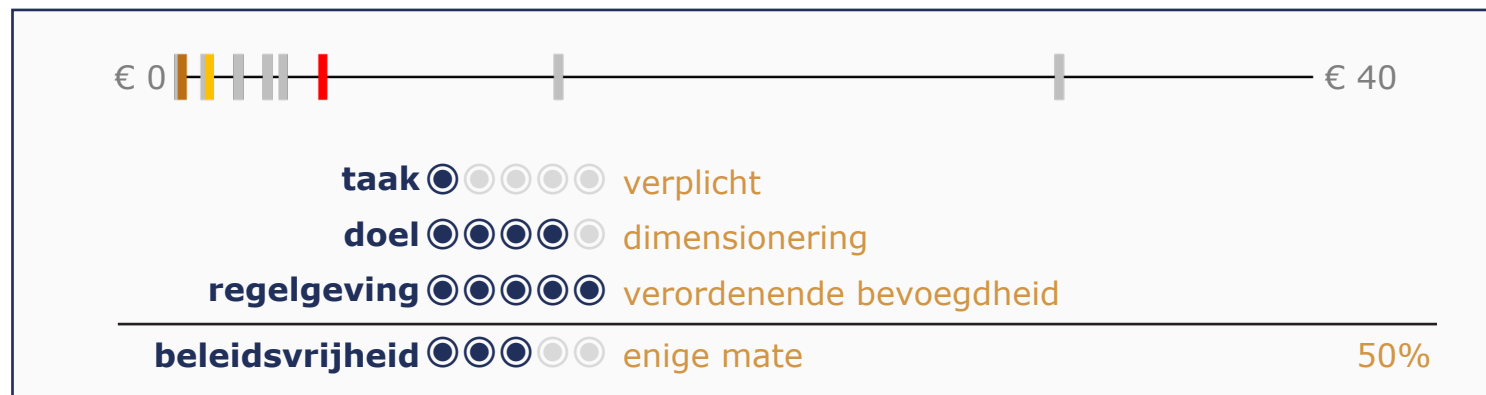
Wetgeving

- [Waterstaatswet](#)
- [Waterwet](#)
- [Deltawet](#)
- [EU-richtlijn overstromingsrisico's](#)
- [Bestuursakkoord water](#)

De provincies stellen de kaders voor het voorkomen van regionale wateroverlast, inclusief de regionale waterkeringen. Dit heeft een belangrijke relatie met de rol van de provincies in de ruimtelijke ordening en als gebiedsregisseur. Voor de regionale waterkeringen is de provincie kadersteller.

Hoewel dit een verplichte taak is, heeft de provincie veel vrijheid bij de uitvoer. Bovendien is het de provincie die de verordening instelt waaraan de bergings- en afvoercapaciteit moet voldoen. De provincie bepaalt daarbij de voor de gemiddelde kans per jaar op overstroming van daarbij aan te wijzen gebieden.

€ 3 miljoen per jaar	€ 1 per inwoner
--------------------------------	---------------------------

3.2 KWANTITEIT OPPERVLAKTEWATER

Beheer en onderhoud gericht op de hoeveelheid oppervlaktewater.

Hieronder valt

- + Installaties voor het beheer

Hieronder valt niet

- Kwaliteit van het oppervlaktewater (3.4)

Wetgeving

- geen

Met betrekking de kwantiteit van het oppervlaktewater geldt geen wetgeving anders dan binnen de bevoegdheden van het Hoogheemraadschap.

De provincie heeft hierdoor volledige beleidsvrijheid, maar onderneemt hierbinnen doorgaans weinig activiteiten.

€ 0,8 miljoen
per jaar

€ 0,28
per inwoner

€ 0 € 20

taak ●●●●● eigen initiatief

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● geheel 100%

3.3 KWANTITEIT GRONDWATER

Vergunningverlening voor het oppompen van grondwater.

Hieronder valt

- + Grondwaterheffing
- + Onderzoek, monitoring en meetnetbeheer
- + Onttrekking van grondwater voor de drinkwatervoorziening

Hieronder valt niet

- Deelneming in algemene drinkwatervoorzieningen (0.4)
- De kwaliteit van het grondwater (3.5)

Wetgeving

- [Waterwet](#)

Voor het oppompen van grondwater in grotere, industriële volumes, als drinkwater of ten behoeve van een bodemenergiesysteem is een vergunning van de provincie nodig. Bij het invullen van deze taak heeft de provincie veel vrijheid. De Waterwet geeft hiervoor de kaders aan, wat deze beleidsvrijheid beperkt. De provincie kan vooral bepalen in welke mate deze taak in te vullen.

€ 2 miljoen per jaar	€ 0,51 per inwoner
--------------------------------	------------------------------

3.4 KWALITEIT OPPERVLAKTEWATER

Beheer en onderhoud gericht op de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Hieronder valt

- + Uitvoering van de Kaderrichtlijn Water
- + Zwemwater in natuurbaden
- + Rioleringen en stedelijk waterbeheer (waterketen)
- + Verontreinigingsheffing
- + Beheer en onderhoud van zuiveringswerken.

Hieronder valt niet

- De hoeveelheid oppervlaktewater (3.2)

Wetgeving

- [Waterwet](#)
- [Kaderrichtlijn Water](#)
- [Bestuursakkoord Water](#)

€ 3 miljoen
per jaar

€ 0,94
per inwoner

Provincies zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. Ook de voorwaarden waaraan deze kwaliteit moet voldoen, zijn voorgeschreven. De belangrijkste basis hiervoor is de Europese richtlijn over de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater: de Kaderrichtlijn Water uit 2000.

In deze richtlijn is vastgelegd dat het water vanaf 2027 een goed leefgebied moet vormen voor de planten en dieren die er thuishoren. En er moet redelijk eenvoudig drinkwater van te maken zijn. De Kaderrichtlijn Water is uitgewerkt in de Waterwet, met daarin ook taken voor de provincie.

De provincie is verplicht deze taken om te zetten in verordeningen. De beleidsvrijheid daarbij is beperkt.

3.5 KWALITEIT GRONDWATER

Beheer en onderhoud gericht op de kwaliteit van het grondwater.

Hieronder valt

- + onderzoek, monitoring en meetnetbeheer

Hieronder valt niet

- de hoeveelheid grondwater (3.3)
- bodembescherming (4.1)

Wetgeving

- [Kaderrichtlijn Water](#)

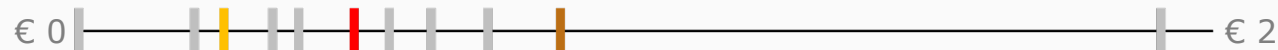
Provincies hebben een aantal wettelijke taken om te zorgen voor de kwaliteit van het grondwater, waaronder:

- het monitoren van de algemene toestand en trend van het grondwater, zowel kwantiteit als kwaliteit, volgens de doelen uit de Kaderrichtlijn Water
- elke zes jaar een algemene beoordeling van de toestand van het grondwater
- het beschermen van het drinkwater in beschermingsgebieden
- de bescherming van grondwaterafhankelijke natuur in Natura2000-gebieden

De provincie heeft hierbij weinig vrijheid om zelf criteria te formuleren, maar stelt wel zelf de verordeningen op om deze taak uit te voeren. Per saldo is de beleidsvrijheid dus beperkt.

€ 0,8 miljoen
per jaar

€ 0,25
per inwoner

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● beperkt

25%

3.9 WATER, OVERIGE BATEN EN LASTEN

Overige taken op het gebied van water, onder meer op grond van de Waterschapswet.

De meeste taken die onder dit taakveld vallen zijn verplicht. Het zijn taken met veel voorschriften. De provincie heeft wel vrijheid bij de invulling en het opstellen van verordeningen.

Wetgeving

- [Waterwet](#)
- [Waterschapswet](#)
- [Wet Milieubeheer](#)

€ 0

per jaar

€ 0

per inwoner

€ 0 ————— € 12

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● dimensionering

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● enige mate

50%

4.1 BODEMBESCHERMING

Het beschermen en saneren van de bodem.

Hieronder valt

- + Bodembeschermende maatregelen
- + Bodemsanering

Hieronder valt niet

- Baten en lasten voor (het saneren van) eigen grond van de provincie vallen onder het betreffende taakveld

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)

De taak om verontreinigde bodem te saneren is afhankelijk van wanneer de verontreiniging is ontstaan. De taak kan vallen onder de Wet bodemsanering of de Omgevingswet. In sommige gevallen voert de provincie daarmee een wettelijke taak uit en heeft zij weinig beleidsvrijheid, terwijl in andere gevallen (grotere) gemeenten verantwoordelijk zijn. Provincie hebben de uitvoering van deze taak uitbesteed aan omgevingsdiensten maar blijven zelf verantwoordelijk.

Per saldo is de beleidsvrijheid beperkt. De provincie kan vooral bepalen in welke mate deze taak in te vullen.

€ 3 miljoen per jaar	€ 1 per inwoner
--------------------------------	---------------------------

4.2 LUCHTVERONTREINIGING

Taken op het gebied van luchtverontreiniging.

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)

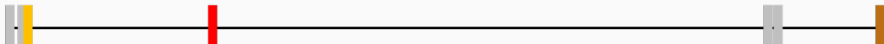
Kosten voortvloeiende uit de regelgeving over luchtverontreiniging onder de Omgevingswet, waaronder metingen van de luchtverontreiniging met behulp van meetwagens, aanschaf, onderhoud en controle van meetapparatuur.

€ 33 duizend

per jaar

€ 0,01

per inwoner

€ 0 € 0,70

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● dimensionering

regelgeving ●●●●● medebewind

beleidsvrijheid ●●●●● beperkt

25%

4.3 GELUIDHINDER

Taken op het gebied van geluidhinder.

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)
- [Actieplan geluid](#)

De provincie is verplicht geluidhinder van vooral weg-, spoor en vliegverkeer tegen te gaan. Hiervoor stellen provincies elke vijf jaar een Actieplan geluid op. Ook is de provincie verantwoordelijk voor metingen van geluidhinder met behulp van meetwagens en de aanschaf, onderhoud en controle van meetapparatuur. Daarbij heeft de provincie geen beleidsvrijheid.

€ 0,3 miljoen
per jaar

€ 0,11
per inwoner

€ 0 |-----| € 0,80

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● medebewind

beleidsvrijheid ●●●●● geen

5%

4.4 VERGUNNINGVERLENING EN HANDHAVING

Afgeven en handhaving van (milieu)vergunningen.

Hieronder valt

- + Milieuvergunningen
- + Kosten en leges
- + Bijdrage aan de regionale uitvoeringsdiensten (RUDs)

Hieronder valt niet

- De kosten voor ontgronding (4.5)

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)

De voorwaarden waaraan milieuvergunningen moeten voldoen zijn wettelijk vastgelegd. De provincie heeft de taak op basis hiervan vergunningen te verlenen te toe te zien op naleving. Deze taak besteden provincies uit aan omgevingsdiensten, maar zij blijven daarbij zelf verantwoordelijk. De provincie heeft hierbij geen beleidsvrijheid.

€ 31 miljoen
per jaar

€ 10
per inwoner

€ 0 ————— € 40

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● medebewind

beleidsvrijheid ●●●●● geen

5%

4.5 ONTGRONDING

Toezicht op alle werkzaamheden die iets aan de hoogteligging van een terrein veranderen of waarbij de bodem van een water wordt verlaagd.

Hieronder valt

+ Kosten en leges

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)

De voorwaarden waaraan ontgronding moet voldoen zijn vastgelegd in de Omgevingswet. De provincie heeft de taak vergunningen te verlenen en toe te zien op naleving. Deze taak besteden provincies uit aan omgevingsdiensten, maar zij blijven daarbij zelf verantwoordelijk. De provincie heeft hierbij geen beleidsvrijheid.

€ -70 duizend

per jaar

€ -0,02

per inwoner

€ -1 ————— € 6

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● medebewind

beleidsvrijheid ●●●●● enige mate

50%

4.6 DUURZAAMHEID

Adviseren over en stimuleren van duurzaamheid.

Hieronder valt

- + Duurzame energie
- + Warmte-koude opslag in de bodem
- + Fair trade
- + Duurzame landbouw

Wetgeving

- geen

Provincies hebben geen wettelijke taak om duurzaamheid te bevorderen. Zij beschikken op dit punt niet over wettelijke bevoegdheden, maar hebben verder volledige beleidsvrijheid om duurzaamheid te stimuleren met bijvoorbeeld subsidies, eigen initiatieven of om hierover te adviseren.

€ 21 miljoen per jaar	€ 7 per inwoner
---------------------------------	---------------------------

4.9 MILIEU, OVERIGE BATEN EN LASTEN

Overige taken op het gebied van milieu.

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)

De meeste taken die onder dit taakveld vallen volgen uit de Omgevingswet en zijn verplicht. De provincie heeft wel enige vrijheid bij de invulling en het opstellen van verordeningen. Per saldo is de beleidsvrijheid beperkt. De provincie kan vooral bepalen in welke mate deze taak in te vullen.

€ 3 miljoen
per jaar

€ 1
per inwoner

5.1 NATUURONTWIKKELING

Ontwikkeling van het nationaal natuurnetwerk.

Hieronder valt

- + Aankoop van gronden
- + Verkoop van gronden ontvangen van het rijk die niet passen in de ontwikkelopgave

Hieronder valt niet

- Natura2000-gebieden waarvoor Rijkswaterstaat of het ministerie van Defensie verantwoordelijk zijn

Wetgeving

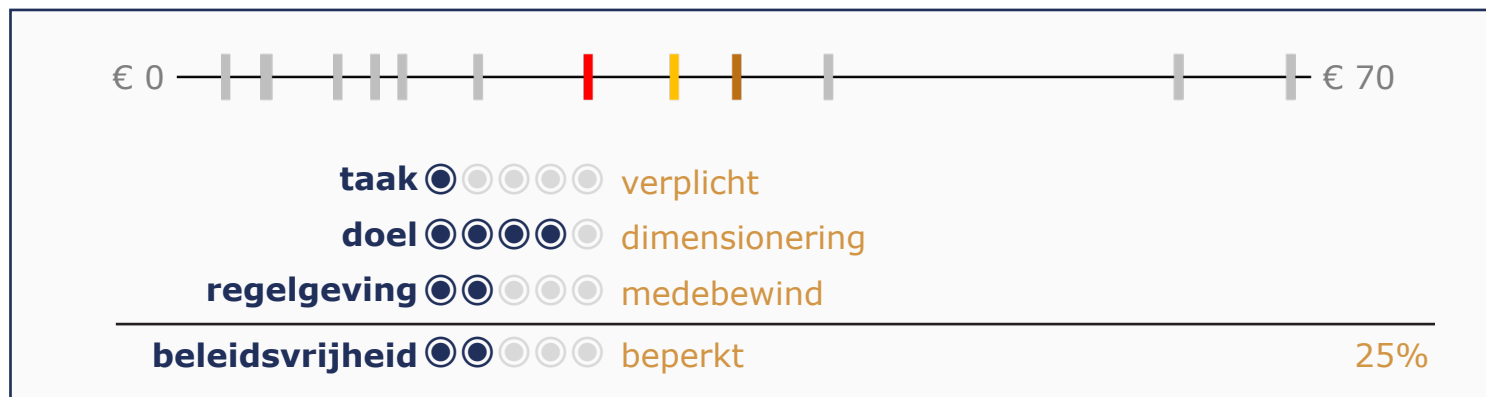
- [Omgevingswet](#)
- [Natuurpact ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland \(2013\)](#)

Hoewel natuurontwikkeling een wettelijke taak is voor provincies, hebben zij veel vrijheid om te bepalen in welke mate zij hieraan bijdragen. Bij de uitvoering moeten provincies zich houden aan de Omgevingswet.

In het Natuurpact hebben in 2013 rijk en provincies hun nieuwe ambities om natuur in Nederland te ontwikkelen en te behouden vastgelegd voor de periode tot en met 2027. Doel is om minimaal 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten en zo het natuurnetwerk te versterken.

Per saldo is de beleidsvrijheid beperkt. De provincie kan vooral bepalen in welke mate deze taak in te vullen.

€ 91 miljoen per jaar	€ 31 per inwoner
---------------------------------	----------------------------

5.2 BEHEER NATUURGEBIEDEN

Beheer en onderhoud van natuurgebieden.

Hieronder valt

- + Natuurbeheer
- + Natura2000-gebieden
- + Aanpak stikstof
- + Beschermende maatregelen van natuur en landschappen
- + Agrarisch natuurbeheer
- + Vergunningverlening, maatwerkvoorschriften
- + Ondersteuning van Nationale parken

Hieronder valt niet

- Natura2000-gebieden waarvoor Rijkswaterstaat of het ministerie van Defensie verantwoordelijk zijn

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)
- [Natuurpact ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland \(2013\)](#)

€ 42 miljoen

per jaar

€ 14

per inwoner

De meeste taken die onder dit taakveld vallen zijn verplicht. Het zijn taken met veel voorschriften en een beperkte bandbreedte waarbinnen de taken moeten worden uitgevoerd.

Provincies stellen hiervoor een natuurvisie op en voor elk Natura2000-gebied een beheerplan. Uit de doelstellingen van de Wet Natuurbescherming blijkt globaal wat de doelen van deze plannen zijn.

De meeste taken komen voort uit de Wet Natuurbescherming en, voor de periode tot en met 2027, uit het Natuurpact. De beleidsvrijheid voor de provincie is daarmee beperkt.

5.3 BEHEER FLORA EN FAUNA

Het beheer van planten en dieren in bepaalde gebied.

Hieronder valt

- + Vergunningverlening en adviezen op grond van de Omgevingswet
- + Bestrijding van invasieve exoten
- + Jacht
- + Weidevogellandschappen
- + Aanpak en compensatie ganzenschade
- + Boskap

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)

De meeste taken die onder dit taakveld vallen zijn verplicht. Anders dan voor activiteiten die onder het beheer van natuurgebieden vallen, hebben deze activiteiten minder voorschriften en een ruimere bandbreedte waarbinnen de taken moeten worden uitgevoerd. Een belangrijk onderdeel is de aanpak van schade die ganzen veroorzaken en het compenseren van gedupeerde boeren.

Veel taken komen voort uit de Wet Natuurbescherming en, voor de periode tot en met 2027, uit het Natuurpact, zodat de provincie tot en met 2027 bij de uitvoering daarvan geen beleidsvrijheid heeft.

Per saldo heeft de provincie enige mate van beleidsvrijheid bij het beheer van flora en fauna.

€ 20 miljoen
per jaar

€ 7
per inwoner

€ 0 € 30

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● dimensionering

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● enige mate

50%

5.9 NATUUR, OVERIGE BATEN EN LASTEN

Overige taken op het gebied van natuur.

Hieronder valt niet

- Duurzame landbouw (4.6)

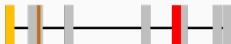
Wetgeving

- [Wet milieubeheer](#)

De provincie heeft een taak bij het uitvoeren van de Wet milieubeheer voor zover die niet valt onder andere taakvelden, zoals het houden van toezicht op stortplaatsen. De provincie heeft hierbij geen beleidsvrijheid.

€ 7 duizend
per jaar

€ 0,00
per inwoner

€ 0 € 20

taak ●○○○○○ verplicht

doel ●○○○○○ doelvoorschriften

regelgeving ●○○○○○ voorgeschreven toepassing

beleidsvrijheid ●○○○○○ geen 5%

6.1 AGRARISCHE AANGELEGENHEDEN

Verbetering van de agrarische structuur, land-, tuin- en bosbouw en veeteelt.

Hieronder valt

- + Reconstructie van varkenshouderijen

Wetgeving

- [Provinciewet](#)

Provincies hebben geen wettelijke taak om agrarische structuur, land-, tuin- en bosbouw en veeteelt te bevorderen of af te remmen. Zij beschikken op dit punt niet over wettelijke bevoegdheden, maar hebben verder volledige beleidsvrijheid om deze agrarische aangelegenheden te stimuleren met bijvoorbeeld subsidies, eigen initiatieven of om hierover te adviseren.

€ 6 miljoen
per jaar

€ 2
per inwoner

€ 0 ————— € 20

taak ●●●●● eigen initiatief

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● geheel 100%

6.2 LOGISTIEK

Infrastructuur en logistieke inrichting ter bevordering van de regionale economie.

Hieronder valt

- + Zee- en binnenhavens
- + Overslagcentra
- + Logistieke knooppunten
- + Innovatie op het gebied van logistiek
- + Beperken parkeeroverlast vrachtwagens

Wetgeving

- [Provinciewet](#)

Provincies hebben geen wettelijke taak om de infrastructuur of logistieke inrichting te bevorderen ten behoeve van de regionale economie. Zij beschikken op dit punt niet over wettelijke bevoegdheden, maar hebben verder volledige beleidsvrijheid om deze te stimuleren met bijvoorbeeld subsidies, eigen initiatieven of om hierover te adviseren.

€ 8 miljoen

per jaar

€ 3

per inwoner

€ -1 ——— € 4

taak ●●●●● eigen initiatief

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● geheel 100%

6.3 KENNIS EN INNOVATIE

Het bevorderen van kennis en het stimuleren van innovatie

Hieronder valt

- + Aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- + Ontsluiting en toepassing van het regionaal kennisaanbod
- + Universiteiten en hogescholen
- + Regionaal Opleidingscentrum (ROC)
- + Leerstoelen
- + Research & Development
- + Laboratoria

Hieronder valt niet

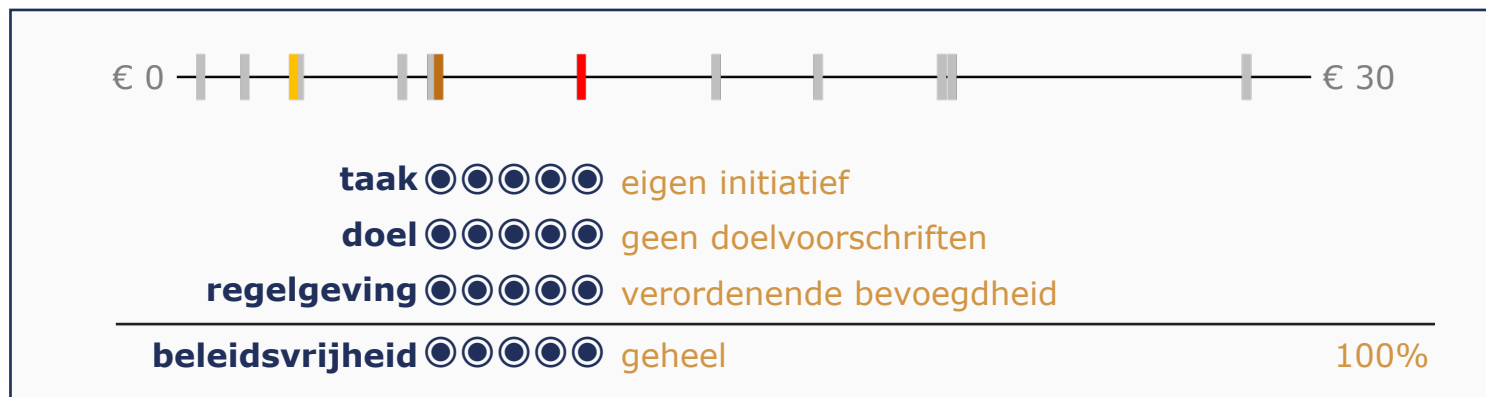
- Onderwijs (7.9)

Wetgeving

- [Provinciewet](#)

Provincies hebben geen wettelijke taak om kennis en innovatie te bevorderen. Zij beschikken op dit punt niet over wettelijke bevoegdheden, maar hebben verder volledige beleidsvrijheid om kennis en innovatie te stimuleren met bijvoorbeeld subsidies, eigen initiatieven of om hierover te adviseren.

€ 9 miljoen per jaar	€ 3 per inwoner
--------------------------------	---------------------------

6.4 RECREATIE EN TOERISME

Het bevorderen van recreatie en toerisme.

Hieronder valt

- + Baten en lasten van toeristische fiets-, voet- en ruiterspaden
- + Baten en lasten van strandvoorzieningen, jachthavens en sportvliegvelden
- + Baten en lasten van bevordering van andere recreatieve activiteiten
- + Subsidie aan de V.V.V.

Hieronder valt niet

- Amateurkunst (7.1)
- Zwembaden en sportvelden (7.2)
- Leefbaarheid (8.1)

Wetgeving

- [Provinciewet](#)

Provincies hebben geen wettelijke taak om recreatie of toerisme te bevorderen. Zij beschikken op dit punt niet over wettelijke bevoegdheden, maar hebben verder volledige beleidsvrijheid om recreatie en toerisme te stimuleren met bijvoorbeeld subsidies en campagnes of om hierover te adviseren.

€ 14 miljoen per jaar	€ 5 per inwoner
---------------------------------	---------------------------

6.9 REGIONALE ECONOMIE, OVERIGE BATEN EN LASTEN

Overige activiteiten om de regionale economie te stimuleren.

Hieronder valt niet

- Aandelen in nutsbedrijven (0.4)

Wetgeving

- [Provinciewet](#)

Provincies hebben geen wettelijke taak om de regionale economie te stimuleren. Zij beschikken op dit punt niet over wettelijke bevoegdheden, maar hebben verder volledige beleidsvrijheid om dit te doen met bijvoorbeeld subsidies, eigen initiatieven of door hierover te adviseren.

€ 2 miljoen
per jaar

€ 0,57
per inwoner

€ 0 ————— € 50

taak ●●●●● eigen initiatief

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● geheel 100%

7.1 CULTUUR

Het bevorderen en stimuleren van kunst en cultuur.

Hieronder valt

- + Beeldende kunst, muziek, dans en toneel
- + Musea
- + Letterkunde en talen
- + Monumenten

Wetgeving

- [Erfgoedwet](#)

Provincies hebben weinig wettelijke taken om kunst en cultuur te stimuleren. Zij beschikken op dit punt niet over wettelijke bevoegdheden, maar zijn grotendeels vrij om dit te doen met bijvoorbeeld subsidies, eigen initiatieven of door hierover te adviseren.

De provincie heeft een verplichte taak om archeologische fondsen te bewaren. Dat maakt dat per saldo de provincie niet geheel beleidsvrij is.

€ 12 miljoen
per jaar

€ 4
per inwoner

€ 0 ————— € 70

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● grotendeels 75%

7.2 MAATSCHAPPIJ

Maatschappelijke dienstverlening en overige taken ten dienste van de maatschappij.

Hieronder valt

- + Bibliotheeknetwerk
- + Toezicht op de kwaliteit van zwemwater
- + Sociaal beleid en maatschappelijke dienstverlening
- + Sport

Hieronder valt niet

- Eigen bibliotheek (0.6)

Wetgeving

- [Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen](#)
- [Europese zwemwaterrichtlijn](#)
- [Omgevingswet](#)

€ 5 miljoen
per jaar

€ 2
per inwoner

De provincies hebben geen wettelijke taken of bevoegdheden op het gebied van sociaal beleid, maatschappelijke dienstverlening of sport, maar zijn vrij om dit te doen met bijvoorbeeld subsidies of eigen initiatieven.

De provincie heeft een verplichte taak om het bibliotheeknetwerk te ondersteunen op de gebieden van collectie-uitwisseling, innovatie en kennisontwikkeling. Ook houdt te provincie toezicht op de kwaliteit van het zwemwater. Dat maakt dat per saldo de provincie niet geheel beleidsvrij is.

7.9 CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ, OVERIGE BATEN EN LASTEN

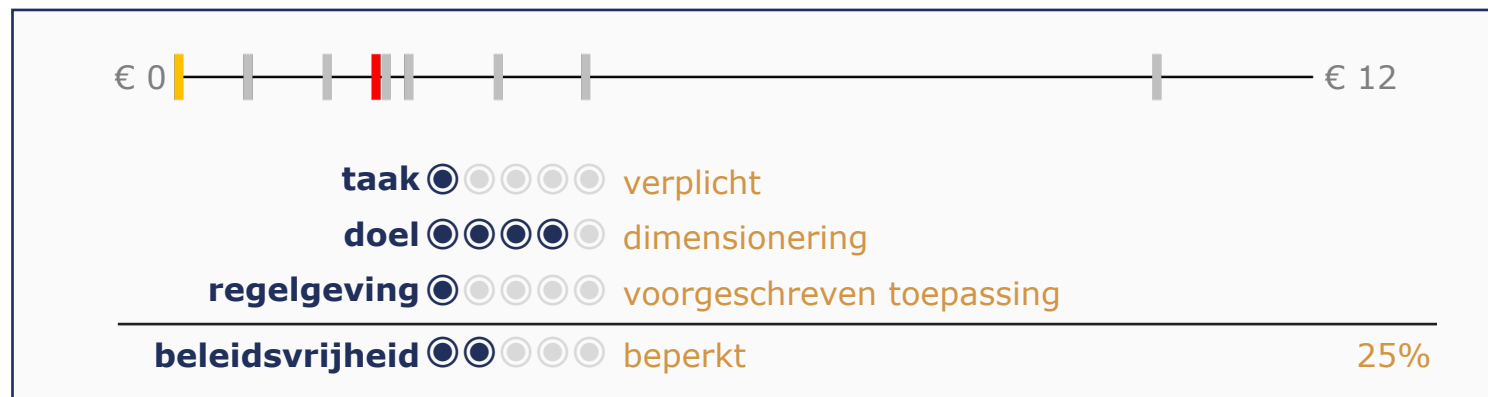
Overige activiteiten ter ondersteuning van cultuur en de maatschappij.

Hieronder valt

- + Samenlevingsopbouw
- + Volksgezondheid

Provincies hebben op het gebied van cultuur en maatschappij verder geen wettelijke taak. Zij doen periodiek onderzoek naar de samenlevingsopbouw en volksgezondheid. De beleidsvrijheid is hierbij beperkt.

€ 0 per jaar	€ 0 per inwoner
-----------------	--------------------

8.1 RUIMTE EN LEEFOMGEVING

Ruimtelijke ordening zoals geregeld in de Omgevingswet.

Hieronder valt

- + Omgevingsvisie en –verordening
- + Plannen, demografische en ruimtelijke modellen
- + Onderzoek kleine kernen, groeikernen, urbanisatie, suburbanisatie
- + Provinciale raad van advies voor de ruimtelijke ordening
- + Dorpenplan, plan militaire terreinen
- + Schadevergoedingen
- + Leefbaarheid

Hieronder valt niet

- Voorkomen van geluidshinder (4.3)
- Natura2000-gebieden (5.2)

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)

€ 4 miljoen

per jaar

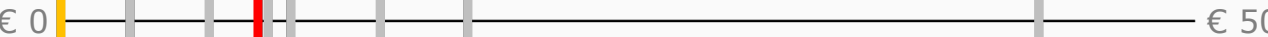
€ 1

per inwoner

De zorg voor de ruimtelijke ordening in de provincie is de belangrijkste taak van de provincie. Ruimtelijke ordening, of planologie, betekent het indelen van de beschikbare ruimte in de provincie. De provincie bepaalt waar wegen, spoorweg- en scheepvaartverbindingen, woon- en industriegebieden, agrarische en natuurgebieden en recreatieve voorzieningen komen.

Hoewel provincies aan dit taakveld verhoudingsgewijs weinig geld besteden, hebben de activiteiten van de provincie die binnen dit taakveld vallen veel gevolgen op de ruimtelijke ordening.

De taken van de provincie zijn vooral beschreven in de Omgevingswet. Voor de uitvoering hiervan heeft de provincie beperkte beleidsvrijheid bij het inzetten van middelen. Daarbij moet worden bedacht dat ruimtelijke ontwikkelingen vaak niet door de provincie worden betaald, maar door projectontwikkelaars of gemeenten. Als het gaat om het goedkeuren van ruimtelijke ontwikkelingen heeft de provincie juist veel beleidsvrijheid.

€ 0 € 50

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● dimensionering

regelgeving ●●●●● medebewind

beleidsvrijheid ●●●●● beperkt

25%

8.2 VOLKSHUISVESTING

Coördinatie tussen de gemeenten ten behoeve van de volkshuisvesting.

Hieronder valt

- + Woningmarktonderzoek
- + Woningbouw
- + Provinciale schoonheidscommissie;
- + Welstand
- + Organisatie van de overloop uit de Randstad
- + Flexibel en toekomstgericht bouwen
- + Toezicht op huisvesting statushouders

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)
- [Wet Revitalisering Generiek Toezicht](#)

Op het gebied van de volkshuisvesting heeft de provincie met name een coördinerende rol en houdt zij toezicht. Zo wordt ervoor gezorgd dat alle plannen van diverse overheden op elkaar worden afgestemd. De beleidsvrijheid voor de provincie is hierbij beperkt.

€ 31 miljoen
per jaar

€ 11
per inwoner

€ -1 ————— € 12

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● dimensionering

regelgeving ●●●●● medebewind

beleidsvrijheid ●●●●● beperkt

25%

8.3 STEDELIJKE VERNIEUWING

Dit betreft vooral stedelijke vernieuwing.

Hieronder valt

- + Provinciale stedelijke vernieuwingscommissie
- + Uitvoeren rijksbeleid
- + Uitvoeren provinciaal beleid

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)

De provincie heeft een taak bij uitvoeren van het beleid van het rijk voor stedelijke vernieuwing. Daarbij heeft de provincie veel vrijheid in welke mate zij dit doet.

€ 0,9 miljoen
per jaar

€ 0,29
per inwoner

€ 0 € 35

taak ●●●●● verplicht

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● medebewind

beleidsvrijheid ●●●●● enige mate 50%

8.9 RUIMTE, OVERIGE BATEN EN LASTEN

Dit betreft andere initiatieven die de provincie heeft voor ruimtelijke ordening.

Wetgeving

- [Omgevingswet](#)

Provincies hebben geen wettelijke taak op het gebied van de ruimtelijke ordening anders dan genoemd in de eerdere taakvelden. Zij hebben wel gehele beleidsvrijheid om hieraan activiteiten toe te voegen.

€ 0

per jaar

€ 0

per inwoner

€ -2 ————— € 6

taak ●●●●● eigen initiatief

doel ●●●●● geen doelvoorschriften

regelgeving ●●●●● verordenende bevoegdheid

beleidsvrijheid ●●●●● geheel 100%

Overzicht beleidsvrijheid van taken

		Omvang x miljoen euro's	Beleidsvrijheid	Beleidsvrije bedrag
0	Algemene dekkingsmiddelen			
0.1	Uitkering provinciefonds	295		
0.2	Opbrengst provinciale belastingen	295	●●●●●○ 75%	221
0.3	Geldleningen en uitzettingen	-7	●●●●●○ 75%	-5
0.4	Deelnemingen	8	●●●●●● 100%	8
0.5	Algemene dekkingsmiddelen, overige baten en lasten	-11	●●●●●● 100%	-11
0.6	Overhead	-92	●●●●○● 50%	-46
0.7	Vennootschapsbelasting	0	●●●●○● 50%	0
0.8	Mutaties reserves	114	●●●●○● 50%	57
0.9	Resultaat	-14	●●●●○● 50%	-7
1	Bestuur			
1.1	Provinciale Staten	5	●●●●○● 50%	3
1.2	Gedeputeerde Staten	3	●●●●○● 50%	1
1.3	Kabinetszaken	3	●●●●○● 50%	1
1.4	Bestuurlijke organisatie	8	●●●●○● 75%	6
1.5	Interbestuurlijk toezicht op de regio	0	●●○●○● 25%	0
1.6	Openbare orde en veiligheid	1	●●●●○● 75%	1
1.9	Bestuur, overige baten en lasten	3	●●●●○● 50%	2
2	Verkeer en vervoer			
2.1	Landwegen	152	●●○●○● 25%	38
2.2	Waterwegen	21	●●○●○● 25%	5
2.3	Openbaar vervoer	71	●●○●○● 25%	18
2.9	Verkeer en vervoer, overige baten en lasten	4	●●○●○● 25%	5

Overzicht beleidsvrijheid van taken

		Omvang x miljoen euro's	Beleidsvrijheid	Beleidsvrije bedrag
3	Water			
3.1	Waterkeringen	3	●●●●●○ 50%	2
3.2	Kwantiteit oppervlaktewater	1	●●●●●● 100%	1
3.3	Kwantiteit grondwater	2	●●●●●○ 25%	0
3.4	Kwaliteit oppervlaktewater	3	●●●●●○ 25%	1
3.5	Kwaliteit grondwater	1	●●●●●○ 25%	0
3.9	Water, overige baten en lasten	0	●●●●●○ 50%	0
4	Milieu			
4.1	Bodembescherming	3	●●●●●○ 25%	1
4.2	Luchtverontreiniging	0	●●●●●○ 25%	0
4.3	Geluidhinder	0	●●●●●○ 5%	0
4.4	Vergunningverlening en handhaving	31	●●●●●○ 5%	2
4.5	Ontgronding	0	●●●●●○ 50%	0
4.6	Duurzaamheid	21	●●●●●● 100%	21
4.9	Milieu, overige baten en lasten	3	●●●●●○ 25%	1
5	Natuur			
5.1	Natuurontwikkeling	91	●●●●●○ 25%	23
5.2	Beheer natuurgebieden	42	●●●●●○ 25%	11
5.3	Beheer flora en fauna	20	●●●●●○ 50%	10
5.9	Natuur, overige baten en lasten	0	●●●●●○ 5%	0

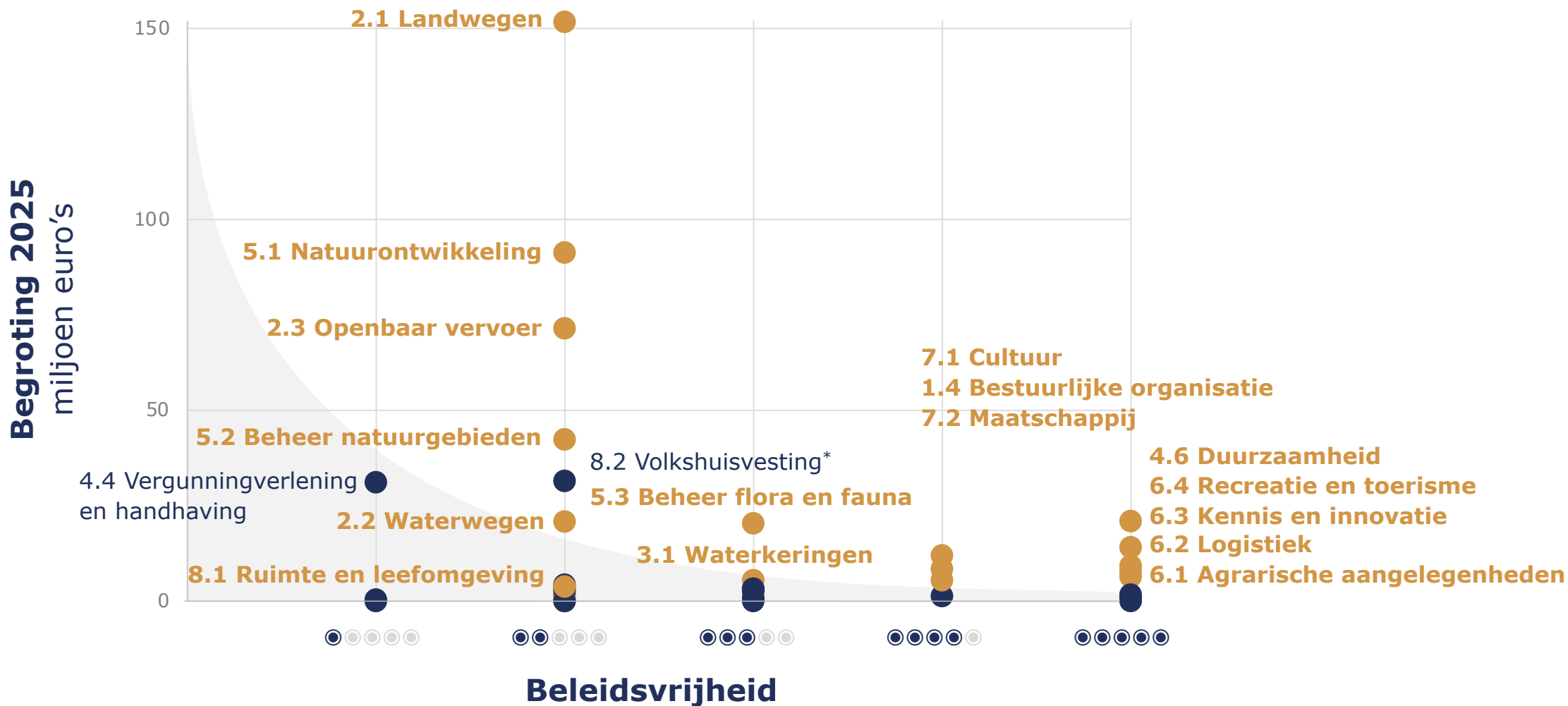
Overzicht beleidsvrijheid van taken

		Omvang x miljoen euro's	Beleidsvrijheid	Beleidsvrije bedrag
6	Regionale economie			
6.1	Agrarische aangelegenheden	6	●●●●●● 100%	6
6.2	Logistiek	8	●●●●●● 100%	8
6.3	Kennis en innovatie	9	●●●●●● 100%	9
6.4	Recreatie en toerisme	14	●●●●●● 100%	14
6.9	Regionale economie, overige baten en lasten	2	●●●●●● 100%	2
7	Cultuur en maatschappij			
7.1	Cultuur	12	●●●●●● 75%	9
7.2	Maatschappij	5	●●●●●● 75%	4
7.9	Cultuur en maatschappij, overige baten en lasten	0	●●●●●● 25%	0
8	Ruimte			
8.1	Ruimtelijke ordening	4	●●●●●● 25%	1
8.2	Volkshuisvesting	31	●●●●●● 25%	8
8.3	Stedelijke vernieuwing	1	●●●●●● 50%	0
8.9	Ruimte, overige baten en lasten	0	●●●●●● 100%	0

Deel II

**Uitwerking
geselecteerde
taakvelden
Noord-Holland**

Selectie nader onderzochte taakvelden

* 8.2 Volkshuisvesting is niet geselecteerd omdat de selectie werd opgesteld op basis van de jaarrekening 2023.

1.4 BESTUURLIJKE ORGANISATIE

●●●●● Provincie zelf

Deze kosten zijn grotendeels op eigen initiatief en geen wettelijke taak.

Keuzes

●●●●● Participatie, sponsoring media, tentoonstelling over slavernij
€ 320.000

●●●●● Lobby Europa € 248.000

●●●●● Hoor- en adviescommissie
€ 35.000

Niet of beperkt beleidsvrij

●●●●● Ombudsman € 17.000

€ 0,6 miljoen
per jaar

€ 0,21
per inwoner

●●●●● Gemeenten, regio

Financieel toezicht op gemeenten is een wettelijke taak, waarbij de Provincie zelf mag kiezen hoe deze in te vullen. De overige kosten zijn op eigen initiatief.

Keuzes

●●●●● Bestuurlijke samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam
€ 1.487.000

●●●●● Bestuurskracht gemeenten
€ 698.000

€ 2 miljoen
per jaar

€ 0,73
per inwoner

●●●●● Geodata

Het bijhouden en toegankelijk maken van geodata over bijvoorbeeld bodemsoort en -gebruik is geen wettelijke taak.

Keuzes

●●●●● Bijhouden en toegankelijk maken geodata € 899.000

●●●●● Evaluatie en monitoring geodata
€ 200.000

€ 1 miljoen
per jaar

€ 0,37
per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 5 miljoen
per jaar

€ 2
per inwoner

2.1 LANDWEGEN

●●●●● Bestaand

Als wegen en tunnels er eenmaal liggen, zijn de kosten nauwelijks meer beïnvloedbaar. Kapitaallasten zijn boekhoudkundig bepaald. Onderhoud is veelal wettelijk voorgeschreven.

Keuzes

●●●●● dynamische route-informatiepanelen € 6 miljoen

Niet of beperkt beleidsvrij

●●●●● beheer en onderhoud € 76 miljoen

●●●●● kapitaallasten € 15 miljoen

€ 97 miljoen

per jaar

€ 33

per inwoner

●●●●● Mobiliteitsbeleid

De meeste verbeteringen van de bestaande wegen zijn vastgelegd in integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2025-2032 dat is vastgesteld door Provinciale Staten.

Keuzes

●●●●● mobiliteitsbudget € 22 miljoen

●●●●● mobiliteitsbudget fiets € 159.000

€ 23 miljoen

per jaar

€ 8

per inwoner

●●●●● Innovatie en nieuw

Nieuwe initiatieven en beleid voor verdere ontwikkeling.

Keuzes

●●●●● innovatie, verduurzaming, ontwikkeling iMPI € 7 miljoen

●●●●● voorlichtingscampagnes, studies, overleggen € 855.000

●●●●● samenwerkingen € 473.000

€ 8 miljoen

per jaar

€ 3

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 24 miljoen

per jaar

€ 8

per inwoner

2.2 WATERWEGEN

●●●●● Bestaand

Als waterwegen er eenmaal liggen, zijn de kosten nauwelijks meer beïnvloedbaar. Kapitaallasten zijn boekhoudkundig bepaald. Onderhoud is veelal wettelijk voorgeschreven. Er zijn geen plannen om nieuwe waterwegen te graven.

Keuzes

●●●●● dynamisch verkeersmanagement
€ 3 miljoen

●●●●● beheer en logistiek € 5 miljoen

Niet of beperkt beleidsvrij

●●●●● onderhoud € 12 miljoen

●●●●● kapitaallasten en vervangings-
investeringen € 3 miljoen

€ 19 miljoen

per jaar

€ 6

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 2 miljoen

per jaar

€ 0,51

per inwoner

2.3 OPENBAAR VERVOER

●●●●● Concessies

Openbaar vervoer wordt steeds voor langere tijd in concessies uitgegeven, waarbij het budget en de voorkeuren worden bepaald. Bushaltes en dergelijke zijn in bezit van de Provincie en veroorzaken kapitaallasten.

Niet of beperkt beleidsvrij

●●●●● concessies € 65 miljoen

●●●●● beheerkosten € 6 miljoen

●●●●● kapitaallasten € 526.000

NB in 2028 wordt de concessie Noord-West Noord-Holland uitgegeven. Dit is een belangrijk moment om te sturen op beleidsvoorkeuren en kosten.

€ 71 miljoen

per jaar

€ 24

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 0,8 miljoen

per jaar

€ 0,27

per inwoner

3.1 WATERKERINGEN

●○○○○○ **Kaders stellen**

Het stellen van kaders voor regionale waterkeringen en beoordelen van versterkingsplannen zijn wettelijke taken.

Niet of beperkt beleidsvrij

- beoordelen versterkingsplannen
€ 279.000
- kaders stellen voor regionale waterkeringen € 20.000

€ 0,3 miljoen
per jaar

€ 0,10
per inwoner

●●●●●● **Klimaatadaptatie**

Het financieel steunen van gemeenten bij klimaatadaptatie gebeurt op eigen initiatief.

Keuzes

- dijkversterking Markermeer
€ 672.000 incidenteel
- klimaatadaptatie gemeenten € 650.000
- waterrobuust inrichten gemeenten € 44.000

€ 1 miljoen
per jaar

€ 0,46
per inwoner

●●●○○○ **Medewerkers**

€ 2 miljoen
per jaar

€ 0,51
per inwoner

4.6 DUURZAAMHEID

●●●●● Klimaat

De kosten die de provincie maakt voor de energietransitie zijn op eigen initiatief. De CDOKE-uitkering van het rijk mag alleen worden uitgegeven aan duurzaamheid.

Keuzes

●●●●● warmtetransitie € 8 miljoen

●●●●● regionale energiestrategie
€ 681.000

●●●●● energieneutraal maken eigen
bezittingen € 2 miljoen

Niet of beperkt beleidsvrij

●●●●● CDOKE doeluitkeringen van het
rijk € 2 miljoen (niet voor
rekening van de provincie)

€ 10 miljoen

per jaar

€ 3

per inwoner

●●●●● Samenleving

Het Milieubeleidsplan (in IPO-verband) en het Actieprogramma Circulaire Economie zijn op eigen initiatief.

Keuzes

●●●●● circulaire economie € 1 miljoen

●●●●● planvorming, waaronder
milieubeleidsplan IPO € 1 miljoen

Niet of beperkt beleidsvrij

●●●●● vergunningen, toezicht en
handhaving warmte en wind
€ 300.000

€ 2 miljoen

per jaar

€ 0,75

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 8 miljoen

per jaar

€ 3

per inwoner

5.1 NATUURONTWIKKELING

●●●●● Natuurpact

In het Natuurpact hebben rijk en provincies afspraken gemaakt om andere het Natuurnetwerk Nederland te realiseren. Deze afspraken zijn niet op korte termijn op te zeggen.

Niet of beperkt beleidsvrij

- Programma Natuurnetwerk (PNN) € 60 miljoen
- kapitaallasten € 101.000

€ 60 miljoen

per jaar

€ 20

per inwoner

●●●●● Nationale parken Waddenzee

De subsidieregelingen voor de nationale parken, Texel en de Waddenzee zijn op eigen initiatief van de provincie.

Keuzes

- subsidies Waddenzee € 4 miljoen
- subsidies Nationaal Park Zuid-Kennemerland en Texel € 390.000
- biodiversiteit € 115.000

Niet of beperkt beleidsvrij

- vergunningen, toezicht en handhaving € 8 miljoen

€ 12 miljoen

per jaar

€ 4

per inwoner

●●●●● Projecten

Projecten ter verbetering van de natuur kennen vaak een lange looptijd.

Keuzes

- aanpak Oostelijke Vechtplassen € 7 miljoen
- groenprojecten € 115.000

Niet of beperkt beleidsvrij

- de Groene Uitweg subsidies boeren € 3 miljoen incidenteel

€ 10 miljoen

per jaar

€ 3

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 9 miljoen

per jaar

€ 3

per inwoner

5.2 BEHEER NATUURGEBIEDEN

●●●●● Natuurpact Waddenzee

In het Natuurpact hebben rijk en provincies afspraken gemaakt. Deze zijn niet op korte termijn op te zeggen. De bijdrage aan Waddenfonds wordt met dit doel ontvangen van het rijk.

Niet of beperkt beleidsvrij

●●●●● natuurbeheersubsidies
€ 22 miljoen

●●●●● Waddenfonds € 10 miljoen

€ 32 miljoen

per jaar

€ 11

per inwoner

●●●●● Landelijk Gebied Betrekken bij groen

Uitbreiding van de capaciteit ter voorbereiding op de invoering van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Tenzij het rijk specifiek betaalt voor projecten kan de provincie kiezen om deze uit te voeren voor eigen rekening.

Keuzes

●●●●● Provinciaal Programma Landelijk
Gebied € 5 miljoen

●●●●● vergroten betrokkenheid van
mensen bij natuur € 608.000

€ 6 miljoen

per jaar

€ 2

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 5 miljoen

per jaar

€ 2

per inwoner

5.3 BEHEER FLORA EN FAUNA

●●●●● Faunabeheer

Faunabeheer en beheerplannen voor Natura-2000-gebieden zijn wettelijke taken. Er kunnen wel keuzes gemaakt hoe intensief die uit te voeren.

Niet of beperkt beleidsvrij

●●●●● faunabeheer, Natuur Netwerk Nederland-gebieden, bijdragen IPO en BIJ12 € 4 miljoen

€ 3 miljoen

per jaar

€ 1

per inwoner

●●●●● Schade door dieren

Het staat de provincie vrij beleid op te stellen en boeren te compenseren voor schade die wordt veroorzaakt door dieren, zoals ganzen.

Keuzes

●●●●● schade door dieren € 16 miljoen

€ 16 miljoen

per jaar

€ 5

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 1 miljoen

per jaar

€ 0,37

per inwoner

6.1 AGRARISCHE AANGELEGENHEDEN

●●●●● Europese projecten

Voor projecten die door de EU worden gefinancierd heeft de provincie nog steeds keuzevrijheid, maar door de cofinanciering zijn dit aantrekkelijke projecten.

Keuzes

- Europese landbouwprojecten cofinancieren € 2 miljoen
- incidentele cofinanciering EFRO, Kansen voor West € 2 miljoen

€ 4 miljoen

per jaar

€ 1

per inwoner

●●●●● Duurzame landbouw

Provinciale initiatieven voor duurzame landbouw zijn niet wettelijk voorgeschreven.

Keuzes

- landbouw, voedselvisie en eiwittransitie € 886.000
- greenport tuinbouwclusters € 660.000
- begeleiding Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), dat helpt boeren over te stappen naar toekomstbestendige landbouw € 126.000

€ 2 miljoen

per jaar

€ 0,63

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 0,4 miljoen

per jaar

€ 0,14

per inwoner

6.2 LOGISTIEK

●●●●● Regionale economie

Het stimuleren van de regionale economie door het herstructureren van bedrijventerreinen of het bijdragen in de ontwikkeling van bedrijven gebeurt op eigen initiatief van de provincie. In sommige gevallen geldt een opzegtermijn.

Keuzes

- herstructureren bedrijventerreinen € 3 miljoen
- Ontwikkelbedrijf Noord-Holland-Noord en andere uitgaven voor de regionale economie € 2 miljoen
- Pallas € 650.000

€ 5 miljoen

per jaar

€ 2

per inwoner

●●●●● Luchtvaart Scheepvaart

Beleid en onderzoek voor de luchtvaart en de bijdrage aan de ontwikkeling van havencomplexen gebeurt in samenwerkingsverbanden, maar is niet wettelijk voorgeschreven.

Keuzes

- beleid en onderzoek luchtvaart € 406.000
- ontwikkeling havencomplexen € 332.000

€ 0,8 miljoen

per jaar

€ 0,28

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 2 miljoen

per jaar

€ 0,62

per inwoner

6.3 KENNIS EN INNOVATIE

●●●●● Kenniseconomie

Innovatiefonds en extra bijdrage Platform-economie via de MRA, waaruit onder meer de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) wordt betaald. Stoppen kan na een afbouwperiode.

Keuzes

- extra bijdrage MRA Platform Economie, Regionale Ontwikkelingsmaatschappij
€ 2 miljoen
- innovatiefonds MKB en andere MKB-innovatieprojecten
€ 5 miljoen

€ 7 miljoen

per jaar

€ 2

per inwoner

●●●●● Arbeidsmarkt

Subsidies voor campussen en onderwijsinstellingen om mensen op te leiden zijn geen wettelijke taken.

Keuzes

- budget arbeidsmarkt € 786.000

€ 0,8 miljoen

per jaar

€ 0,26

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 2 miljoen

per jaar

€ 0,58

per inwoner

6.4 RECREATIE EN TOERISME

●●●●● Recreatieschappen

De provincie draagt bij in de Gemeenschappelijke Regelingen van recreatieschappen. Dit is geen wettelijke taak, maar uittreding brengt kosten met zich mee.

Keuzes

●●●●● bijdragen recreatieschappen
€ 8 miljoen

€ 8 miljoen

per jaar

€ 3

per inwoner

●●●●● Recreatie

Verschillende uitgaven ten behoeve van recreatie en toerisme zijn op eigen initiatief van de provincie.

Keuzes

●●●●● waterrecreatie € 3 miljoen

●●●●● toerisme € 400.000

●●●●● Noord-Hollandpad € 200.000

●●●●● Wandelnet en Fietsplatform
€ 90.000

●●●●● boerenwandelpaden € 160.000

€ 4 miljoen

per jaar

€ 1

per inwoner

●●●●● Onderzoek

Onderzoek en advies voor het Natuurnetwerk Nederland is ook nodig voor de taakvelden 5.1, 5.2 en 5.3 voor ontwikkeling en beheer van de natuur.

Niet of beperkt beleidsvrij

●●●●● onderzoek en advies
Natuurnetwerk Nederland
€ 1 miljoen

€ 1 miljoen

per jaar

€ 0,46

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 1 miljoen

per jaar

€ 0,35

per inwoner

7.1 CULTUUR

●●●●● Monumenten

Diverse subsidies en convenanten. Deze zijn niet wettelijk verplicht, maar soms zijn langjarige afspraken gemaakt met andere partijen.

Keuzes

●●●●● restauratie rijksmonumenten
€ 5 miljoen

●●●●● Stelling van Amsterdam
€ 650.000

●●●●● steunpunt monumenten en
archeologie, projecten landschap
en cultuurhistorie € 596.000

●●●●● erfgoed-projecten € 530.000

●●●●● herbestemming monumenten
€ 235.000

€ 8 miljoen

per jaar

€ 2

per inwoner

●●●●● Educatie Archeologie

Provincies hebben een wettelijke taak om archeologische vondsten te bewaren. De overige taken, zoals educatie, zijn op initiatief van de provincie.

Keuzes

●●●●● educatie € 974.000

Niet of beperkt beleidsvrij

●●●●● archeologisch depot Huis van
Hilde € 1 miljoen

€ 2 miljoen

per jaar

€ 0,78

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 2 miljoen

per jaar

€ 0,76

per inwoner

7.2 MAATSCHAPPIJ

●●●●●● Bibliotheken

De provincie is wettelijk verplicht bibliotheken te ondersteunen bij het uitwisselen van boeken. Extra taken die Probiblio op zich heeft genomen zoals het adviseren van bibliotheken en het ontwikkelen van programma's zijn op eigen initiatief.

Keuzes

●●●●●● Probiblio € 4 miljoen

€ 4 miljoen

per jaar

€ 1

per inwoner

●●●●●● Dorpshuizen, sport

De provincie subsidieert dorpshuizen en sport. Dit betreft geen wettelijke taak.

Keuzes

●●●●●● voorzieningenakkoorden Sport en Dorpshuizen € 1 miljoen

€ 2 miljoen

per jaar

€ 0,50

per inwoner

●●●●●● Medewerkers

€ 12 duizend

per jaar

€ 0,00

per inwoner

8.1 RUIMTELIJKE ORDENING

●●●●● Omgevingswet

Hoewel de provincie betrekkelijk weinig wettelijke taken heeft onder de omgevingswet, kiest zij ervoor ook kosten te maken voor beleidsontwikkeling en onderzoek die niet wettelijk zijn voorgeschreven.

Keuzes

- bijdrage aan het IPO € 419.000
- beleidsontwikkeling en onderzoek € 933.000
- adviescommissie ruimtelijke ontwikkeling € 50.000

Niet of beperkt beleidsvrij

- wettelijke taken op basis van de omgevingswet € 132.000

€ 1 miljoen

per jaar

€ 0,52

per inwoner

●●●●● Beheer onroerend goed

Het beheer en onderhoud van onroerend goed dat de provincie in eigendom heeft, is geen wettelijke taak. Tegenover de kosten staan echter opbrengsten uit huur en pacht.

Keuzes

- beheer onroerend goed in eigendom, waaronder ook inkomsten uit pacht en verhuur € 3 miljoen opbrengst

€ -3 miljoen

per jaar

€ -0,86

per inwoner

●●●●● Medewerkers

€ 5 miljoen

per jaar

€ 2

per inwoner

Bijlage

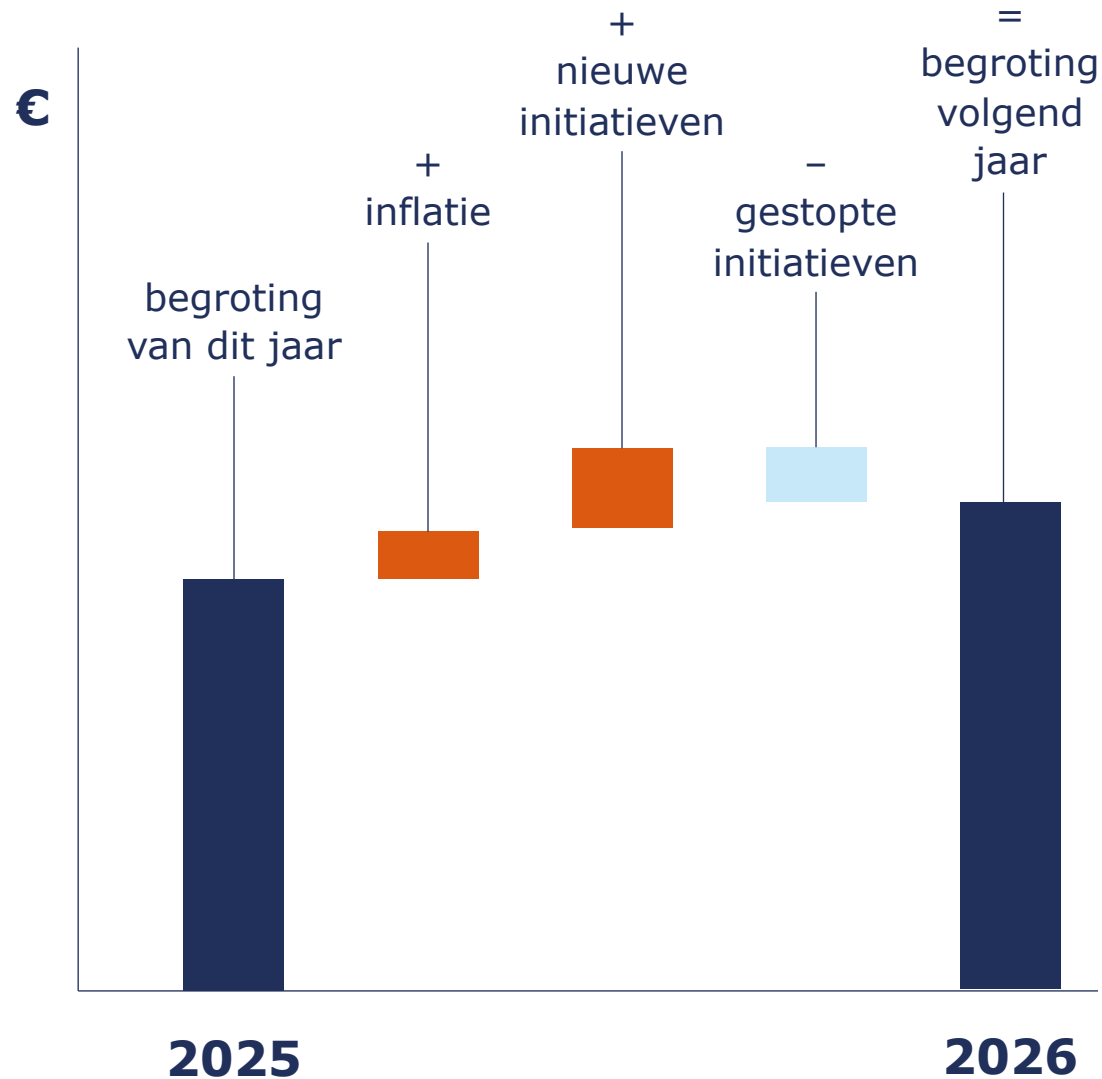
Wat is zero based budgetting?

gebruikte slides

14 APRIL 2025

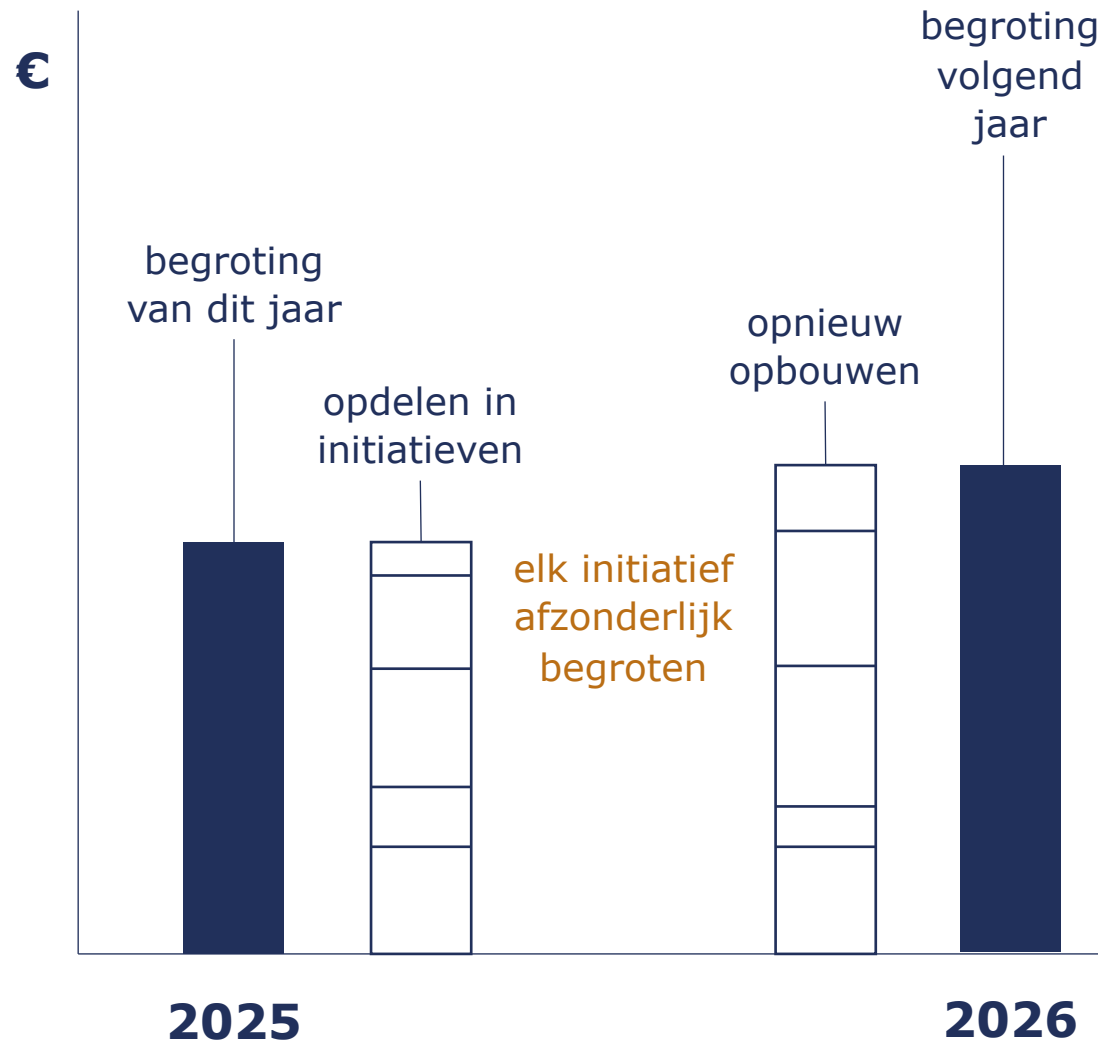
HET VERSCHIL TUSSEN INCREMENTEEL EN ZERO BASED BEGROTEN

Incrementeel begroten

HET VERSCHIL TUSSEN INCREMENTEEL EN ZERO BASED BEGROTEN

Zero based begroten

Wat ervoor nodig is

factuur
Omgevingsdienst

2.1 Landwegen

- Programma 2. Klimaat en gezonde leefomgeving
 - 2025PR022 - Bevorderen gezonde leefomgeving
 - 2025PR0221 - VTH taken uitvoeren en coördineren
 - Handhaving (vaar)wegen OD
 - verder uitsplitsen

2.2 Waterwegen

- Programma 2. Klimaat en gezonde leefomgeving
 - 2025PR022 - Bevorderen gezonde leefomgeving
 - 2025PR0221 - VTH taken uitvoeren en coördineren
 - Handhaving (vaar)wegen OD
 - verder uitsplitsen

5.1 Natuurontwikkeling

- Programma 2. Klimaat en gezonde leefomgeving
 - 2025PR022 - Bevorderen gezonde leefomgeving
 - 2025PR0221 - VTH taken uitvoeren en coördineren
 - Omgevingsdiensten Groen
 - verder uitsplitsen

Wat ervoor nodig is

tijdschrijven

2.1 Landwegen

- Programma 2. Klimaat en gezonde leefomgeving
 - 2025PR022 - Bevorderen gezonde leefomgeving
 - 2025PR0221 - VTH taken uitvoeren en coördineren
 - Handhaving (vaar)wegen OD

2.2 Waterwegen

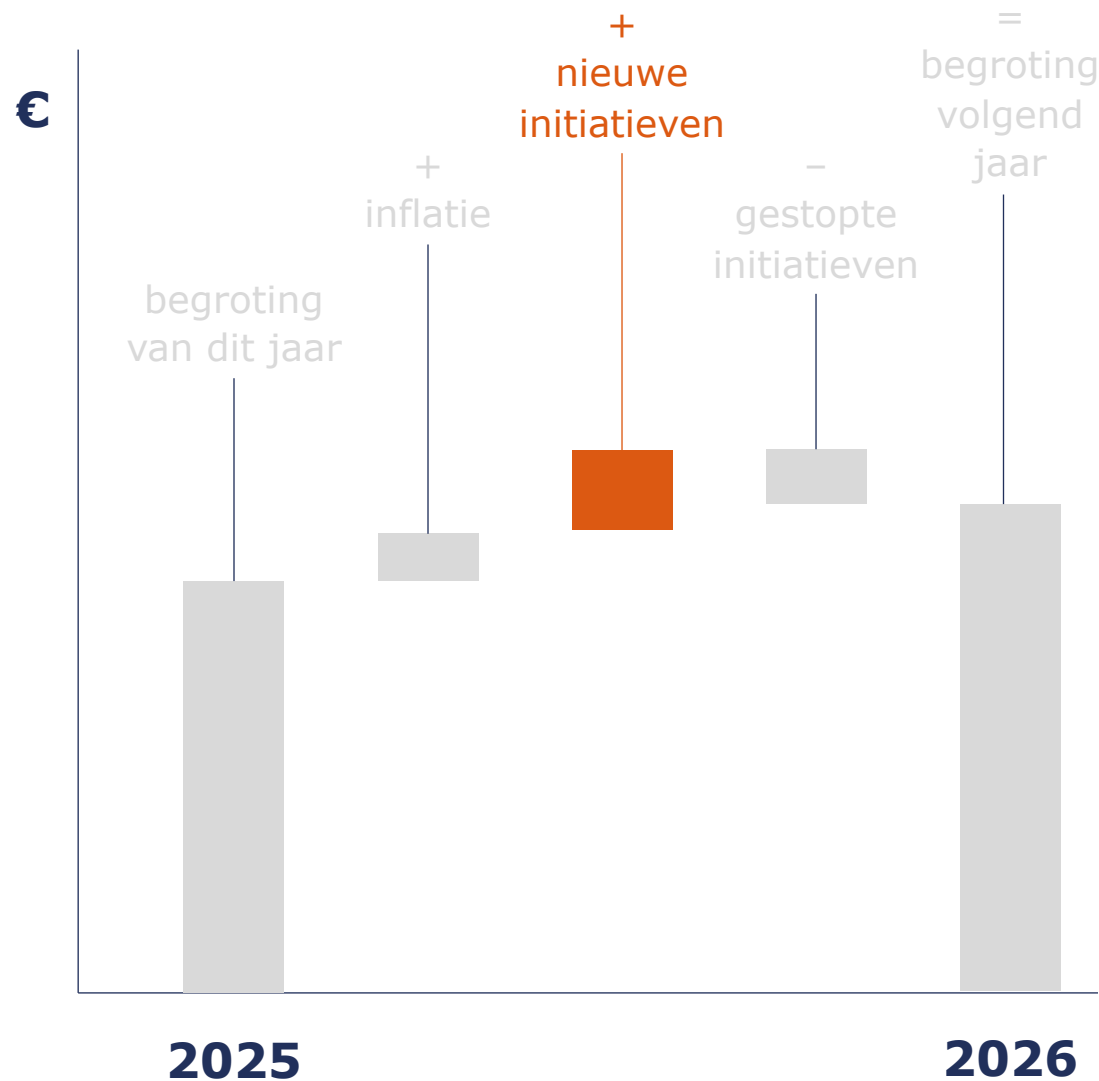
- Programma 2. Klimaat en gezonde leefomgeving
 - 2025PR022 - Bevorderen gezonde leefomgeving
 - 2025PR0221 - VTH taken uitvoeren en coördineren
 - Handhaving (vaar)wegen OD

5.1 Natuurontwikkeling

- Programma 2. Klimaat en gezonde leefomgeving
 - 2025PR022 - Bevorderen gezonde leefomgeving
 - 2025PR0221 - VTH taken uitvoeren en coördineren
 - Omgevingsdiensten Groen

HET VERSCHIL TUSSEN INCREMENTEEL EN ZERO BASED BEGROTEN

Politieke besluitvorming

HET VERSCHIL TUSSEN INCREMENTEEL EN ZERO BASED BEGROTEN

Politieke besluitvorming

